филателистички гласник

година VI
март
2018

часопис за теорију и праксу филателије
e-mail: filatelisticki.glasnik@gmail.com
цена: 250 динара

22

САДРЖАЈ

Уводник 3

Прва издања дописница Црне Горе 1888 – 1889 - Др Ричард М. Стивенс
Early Issues of Montenigrin Postcards 1888 – 1889 - Dr. Richard M. Stevens 6

Нови прилози за историју путујућих пошта на тлу Југославије [4] 16

Пошта припадника ЈНА–УНЕФ у Египту –
нови прилози [7] – Војислав Беговић 20

Издања персонализованих поштанских марака Поште „Србија" у 2017. 28

Преглед издања Поште „Србија" децембар 2017 - фебруар 2018 30

Холандско милосрђе и Срби у Великом рату 33

Судске таксене марке у Пошти Србије 35

Преписка ратних заробљеника и интернираних лица из Србије,
посредством Међународног комитета
Црвеног крста [19] – Војислав Беговић 40

Провизорно издање Сента 1944 –
оригинали и фалшеви [2] – проф. др Јован Величковић 50

Филателистичка колектанеа 57

ФИЛАТЕЛИСТИЧКИ ГЛАСНИК

Часопис за теорију и праксу филателије

Ставови објављени у текстовима појединих аутора нису нужно и ставови редакције, тако да не сносимо одговорност за евентуалну штету насталу њиховим објављивањем.

Право коришћења: Чланци објављени у „Филателистичком гласнику" могу се даље објављивати искључиво уз сагласност аутора. Делови чланака могу се објављивати уз обавезно навођење потпуне референце и уз поштовање ауторских права аутора и издавача.

Излази четири пута годишње:
20. март, 20. јун, 20. септембар и **20. децембар**

Издавач и одговорни уредник: **Владимир Милић**

Сарадници: **Ричард Стивенс , Војислав Беговић, Светислав Д. Јелић и Угљеша Стефановић**
Проф. др Јован Величковић

Дизајн и графичка обрада: **Владимир Милић**

e-mail: **filatelisticki.glasnik@gmail.com**

Штампарија: **Instant system, Црнотравска бб, Београд**

На задњој корици:
Насловна страна српског календара за 1918 годину

На претпоследњој корици:
Волфганг Масен: Филип де Ферари (насловна страна)

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд
656.835.91.(497.11)
ФИЛАТЕЛИСТИЧКИ гласник : часопис за теорију и праксу филателије / одговорни уредник Владимир Милић. – Год. 6, бр. 22 (март 2018)- . – Београд : Владимир Милић, 2013-. -21 cm
Тромесечно
ISSN 2334-7147 = Филателистички гласник (Београд. 2013)
COBISS.SR-ID 196133132

Journal Philately Theory and Practice

Articles in this issue of "Filatelisticki glasnik" do not necessarily reflect the opinion of the Editorial

Articles in this journal, unless otherwise stated, may be reproduced with authors permission only.

Published four times a year:
20th March, 20th June, 20th September and 20th December

Publisher and Editor: **Vladimir Milic**

Contributors: **Richard Stevens, Vojislav Begovic, Svetislav D. Jelic and Ugljesa Stefanovic**

Prof. Dr. Jovan Velickovic

Design: **Vladimir Milic**
e-mail: **filatelisticki.glasnik@gmail.com**
Printed by: **Instant system, Belgrade**

Price: **7 EUR + postage**

Image on the back cover:
The front page of the Serbian calendar for the year 1918

Image on the back cover:
Wolfgang Maassen: Phillippe de Ferrari (Front cover)

ISSN 2334-7147

9 772334 714007

УВОДНИК

У најновијем FLASH магазину Међународна филателистичка федерација (FIP) објавила је листу квалификованих изложака за излагање у 2018. години за све земље - чланице. Листа садржи и податке о минималном броју изложака које национални комесар треба да обезбеди, како би остварио право на привилегије комесара. На састанцима одбора директора FIP (23. и 30. октобра 2017 у Бразилији, Бразил) неке националне федерације изразиле су потребу да пређу на смањењу годишњу чланарину од 200 CHF, која их лишава права гласа на Конгресима, али са придржаним свим другим правима. Одбор директора FIP подржао је тај захтев и изразио наду да ће и неке земље које нису чланице FIP размислити о придруживању FIP на овој основи.

Да ли је ово магнет за нечланице које би могле да приступе са симболичком годишњом чланарином од 200 CHF, да ли ову повлашћену чланарину која чланицу лишава права гласа на Конгресу и сва друга придржана права, већ користе неке FIP чланице? Коначно, да ли је "здрав" принцип по коме чланице сразмерно свом излагачком капацитету (броју међународно квалификованих изложака) учествују у финансирању Међународне федерације? Да ли је оправдано на "мала врата" уводити нове чланице (земље и територије) без права гласа у Конгресу? Да ли се ограничењем права гласа уводи нови принцип јединствене организације?

У 2018. години биће одржане три изложбе под покровитељством FIP: ISRAEL 2018 Светски шампионат (27-31. мај), Специјализована светска изложба PRAGA 2018 (од 15. до 18. августа) и THAILAND 2018 Општа светска изложба филателије (од 28. нов. до 3. децембра), током које ће се одржати и 75. Конгрес FIP (2. децембра).

Као неопходну меру да се избегну губици настали повећањем поштарине и трошкова штампе часописа, ArGe Yugoslawien (Немачка) је донела одлуку да повећа је чланарину за 2018. годину на 38 евра (100%). За тај износ, чланови заиста добијају вредност.

Ричард Леман је колумниста и издавач билтена Forbes / Lehmann Advisor Securities Advisor, компаније Форбс у чијем фокусу су пословање, инвестирање, технологија, предузетништво, лидерство и начин живота. Леман дуги низ година инвестира у поштанске марке. Објавио је више публикација о филателији. Почео је са интернет страницом на StampFinder.com сада већ давне 1995. године. Како сам каже, циљ му је да повећа транспарентност информација које недостају у филателији и уједини у великој мери расцепкано тржиште. У броју за новембар 2016. године Леман се позабавио инвестирањенм у филателију. Он каже да после смрти колекционара њихове колекције доспевају на тржиште које се смањује и због тога цене морају да трпе. Он не види никакво решење за то, док многи колекционари кажу да је ово добро јер им омогућава оно што желе – јефтинију куповину; већина схвата да је то спирала смрти која на крају никоме не служи. Према Леману, највећи ризик преузимају продавци који можда још нису схватили да куповином већих лотова за које мисле да ће добро проћи, већ данас то изгледа далеко мање итд. Тако ствари истоје из угла инвестиција.

ФИЛАТЕЛИСТИЧКИ ГЛАСНИК

Часопис за теорију и праксу филателије
Journal Philately Theory and Practice

ОГЛАШАВАЊЕ / ADVERTISING

¼ стране / ¼ of the page	**1200 дин/10 EUR**
½ стране / ½ of the page	**1800 дин/15 EUR**
1 страна / 1 page	**3600 дин/30 EUR**
Унутрашња страна корица / The inside cover page	**6000 дин/50 EUR**

Number of qualifying exhibits for Commissioners 2018

Country	Exhibits	General	Speciali.
Albania	1	3	3
Argentina	35	7	4
Armenia	1	3	3
Australia	131	18	10
Austria	46	7	4
Bahrain	5	3	3
Bangladesh	4	3	3
Belarus	5	3	3
Belgium	28	7	4
Bolivia	9	3	3
Brazil	35	7	4
Brunei	0	3	3
Bulgaria	8	3	3
Canada	50	7	4
Chile	9	3	3
China	171	18	10
Chinese Taipei	52	10	6
Colombia	32	7	4
Congo	0	3	3
Costa Rica	21	6	4
Croatia	9	3	3
Cuba	12	6	4
Cyprus	10	3	3
Czech Rep.	30	7	4
Denmark	34	7	4
Ecuador	7	3	3
Egypt	23	6	4
Estonia	4	3	3
Finland	47	7	4
France	71	10	6
Georgia	0	3	3
Germany	82	12	7
Great Britain	137	18	10
Greece	16	6	4
Guatemala	1	3	3
Honduras	2	3	3
Hong Kong	51	10	6
Hungary	20	6	4
Iceland	7	3	3
India	41	7	4
Indonesia	39	7	4
Iran	8	3	3
Iraq	0	3	3
Ireland	5	3	3
Israel	31	7	4
Italy	40	7	4
Japan	95	12	7
Korea (Rep.)	45	7	4
Kuwait	3	3	3
Latvia	7	3	3
Liechtenstein	4	3	3
Lithuania	6	3	3
Luxembourg	8	3	3

Country	Exhibits	General	Speciali.
Macau	2	3	3
Macedonia	0	3	3
Malaysia	17	6	4
Malta	1	3	3
Mexico	4	3	3
Monaco	2	3	3
Mongolia	2	3	3
Montenegro	4	3	3
Nepal	4	3	3
Netherlands	29	7	4
New Zealand	27	7	4
Nigeria	0	3	3
Norway	33	7	4
Oman	1	3	3
Pakistan	50	7	4
Paraguay	7	3	3
Peru	10	3	3
Philippines	7	3	3
Poland	24	6	4
Portugal	9	3	3
Qatar	11	6	4
Romania	28	7	4
RPD Corée	0	3	3
Russia	49	7	4
Saudi Arabia	7	3	3
Serbia	18	6	4
Singapore	25	6	4
Slovakia	8	3	3
Slovenia	9	3	3
South Africa	33	7	4
Spain	57	10	6
Sri Lanka	0	3	3
Sweden	75	10	6
Switzerland	43	7	4
Thailand	36	7	4
Turkey	24	6	4
UAE	21	6	4
Ukraine	12	6	4
Uruguay	9	3	3
USA	232	18	10
Venezuela	6	3	3
Vietnam	1	3	3

Level	General	Special
0 - 10	3	3
11 - 25	6	4
26 - 50	7	4
51 - 75	10	6
76 - 100	12	7
over 100	18	10

1/3 Youth exhibits allowed
3 One-Frame exhibits = 1 normal exhibit

Др Ричард М. Стивенс (Гриндел, САД)

ПРВА ИЗДАЊА ДОПИСНИЦА ЦРНЕ ГОРЕ 1888 – 1889

Напомена уредника: Овај чланак је део студије у рукопису коју је припремио др Ричард М. Стивенс (САД). Мада је написана пре више од двадесет година, студија је још увек актуелна и корисна за сакупљаче црногорске поштанске историје. Уз сагласност аутора, делови студије биће објављени у „Филателистичком гласнику“.

У овом чланку желео бих да се позабавим основним варијететима првог редовног издања дописних карата Црне Горе емитованим између 1888. и 1889. Осим тога што све имају вредносну ознаку у основном типу A1 по каталогу Scott, ове дописнице имају и бројне друге сличности.

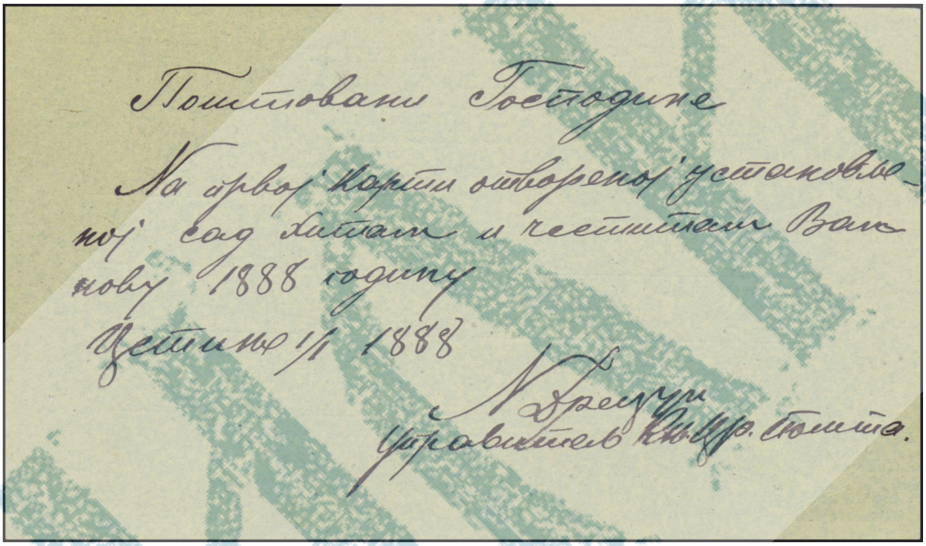

Сл. 2: Текст на полеђини карте “На првој карти отвореној установљеној сад ....../ Цетиње 1/1 1888, Н. Дрецун, управитељ Књ. Цр. пошта” јасно дефинише 1.1.1888 као први дан употребе. (из збирке др Хермана Дица)
Fig. 2: Message on the back “On this post card introduced today.... Cetigne,1/1 1888, Postmaster General of the Princely Montenegrin posts” clearly defines 1 January1888 (JC) as aa first day of use. (Collection Dr. Hermann Dietz)

Прва ствар која се код целина Црне Горе мора имати на уму, нарочито код каснијих издања, је да су већину откупили трговци маркама. Велике количине нашле су се у залихама европских трговаца, претежно неупотребљених, али има и лажно или услужно жигосаних. Већину употребљених примерака су скупљчима и трговцима слали госпођа Мелани Бергер (Frau Melanie Berger) и још нека лица. Пожељне су дописнице са легитимним пријемним жиговима, нарочито оне за које се може утврдити да нису слане у филателистичке сврхе.

Све ове карте штампане су у табацима од четири комада, а каснија издања често су продавана трговцима у целим, неисеченим табацима. Бар када су у питању каснија штампања, све четири штампске форме слагане

Dr. Richard M. Stevens (Greendell, NJ, USA

EARLY ISSUES OF MONTENEGRIN POSTCARDS 1888 – 1889

***Editor's note*:** This article is part of a study in manuscript prepared by Dr. Richard M. Stevens (USA). Although written more than twenty years ago the study is still actual and useful for collectors of Montenegrin postal history. With the consent of the author, parts of the study will be published in the "Filatelistički glasnik"

In this article I want to treat the major varieties of regular issue postcards released by Montenegro between 1888 and 1889. In addition to all bearing imprinted stamps in the basic design of Scott Type A1, there are a number of other similarities.

Сл. 1: Први дан употребе прве црногорске дописнице. Овај драгоцени документ поштанске историје је управитељ црногорских пошта послао др А. Коблишки који је уводио ветеринарску службу у ЦГ (из збирке др Хермана Дица).
Fig. 1: First day of use of the first Montenegrin post card. This precious document of postal history was sent by Montenegrin Postmaster General to Dr. A. Koblishka, a Czech introducing veterinarian service in Montenegro (Collection Dr. Hermann Dietz).

The first thing to remember about these cards is that most of them were purchased by stamp dealers. Large quantities entered the stocks of European dealers: most of these were mint, but some received fake or favor cancels. Most of the used copies were mailed to stamp collectors and dealers by Frau Melanie Berger and some others. All used cards with a legitimate backstamp are desirable, and particularly any that may show legitimate non-philatelic usage.

All these cards were printed in sheets of four, and later issues were frequently purchased by dealers in flat uncut form. In at least the later printings, each of the four cards was separately made up from standard type, and can be easily plated. The standard sheet format had the two cards horizontally in the same orientation while the two cards vertically were inverted. For post cards

су појединачно према стандарднм типу, тако да се могу релатвно једноставно идентификовати све позиције. Стандардни формат табака састојао се од две карте истоветне оријентације у хоризонталном пару, док су у вертикалним паровима биле у обрнутом положају. Код простих дописних карата сва четири отиска налазила су се на истој страни табака, док су код карата са одговором горњи отисци били на полеђини табака.

Картон коришћена за израду већине дописница био је слабог квалитета. Као резултат тога, ако услови складиштења нису били савршени, стање ових дописница варира од слабог до јако лошег. Карте на беж картону нарочито су подложне тамњењу и временом могу постати врло крте. Зеленкасти и сиви картон такође су склони тамњењу, као и смеђи.

Сл. 3: ДК бр. 2 (3 новч.). Напомена на обе карте је у доњем левом углу.
Fig. 3: PC #2 (3 novc.). Footnote on both #1&2 is down left.

У попису који следи користићу основну нумерацију исту као каталози Ascher и Higgins & Gage. Каталог Higgins & Gage је из поставке избацио већину ситнијих варијетета које наводи Ascher.

Издање од 1. јануара 1888.

Прве дописнице се код Ашера воде као емитване јануара 1888, док Вуковић у каталогу из 1976. наводи 1887. Најранији датум употребе који поседујем је из априла 1888, а пре извесног времена др Херман Диц предочио је карту писану (и жигосану) 1. (13.) јануара 1888. Текст поруке на полеђини карте јасно одређује овај датум као први дан употребе.

1) 2 новчића, црвена на зеленкасто сивом картону.

a) Курзивно "***a***" је без акцента; нема акцената на "***destine***". Са или без апострофа у "***l adresse***".

b) У напомени у доњем левом углу је обично "**à**" са малим акцентом; акценти на оба „е'у "***déstiné***"

all four impressions were on the same side of the stock, while for the post and reply cards the upper impressions were on the reverse side.

Сл. 4а: ДК бр. 3 - Упутни део са додатном напоменом
Fig. 4a: PC #3. Message card with additional footnote.

Сл. 4b: ДК бр. 3 - Део за одговор са 6. редом натписа.
Fig. 4b: PC #3. Reply card with additional line in header..

The card stock used for most of these printings was of inferior quality. As a result, if the storage conditions were not perfect, the condition of these cards ranges from bad to awful. Particularly the buff cards darken with age and become very brittle. The greenish and grey cards can both fade and also brown.

In the following listing I will use the same major numbering scheme as the Ascher and Higgins & Gage catalogs. Higgins & Gage have eliminated most of the minor varieties listed by Ascher.

Issue of January 1888

The first post cards of Montenegro are listed by Ascher as appearing in January 1888; Vukovic says 1887. The earliest date for which I have a used card is April 1888, and some time ago Dr. Hermann Dietz presented used copy dated 1st (13th GC) January 1888 and with message that clearly identifies that date as the first day of use.

1) 2 Novcik, red on greenish grey

a) Italic "***a***" in footnote with no accent; no accents on "***destine***". With or without apostrophe in "***l adresse***".

b) Roman "**à**" in footnote with small accent; acute accents on both e's of "***déstiné***"

2) 3 новчића, црна на сивом картону

3) 3 + 3 новчића, црна на сивом картону

a) Упутна карта: Нормалан апостроф у "***l'adresse***", курзивно "***a***" са апострофом, "***destine***" без акцената. Одговор без акцената и апострофа.

b) Велики апостроф у "***l'adresse***"

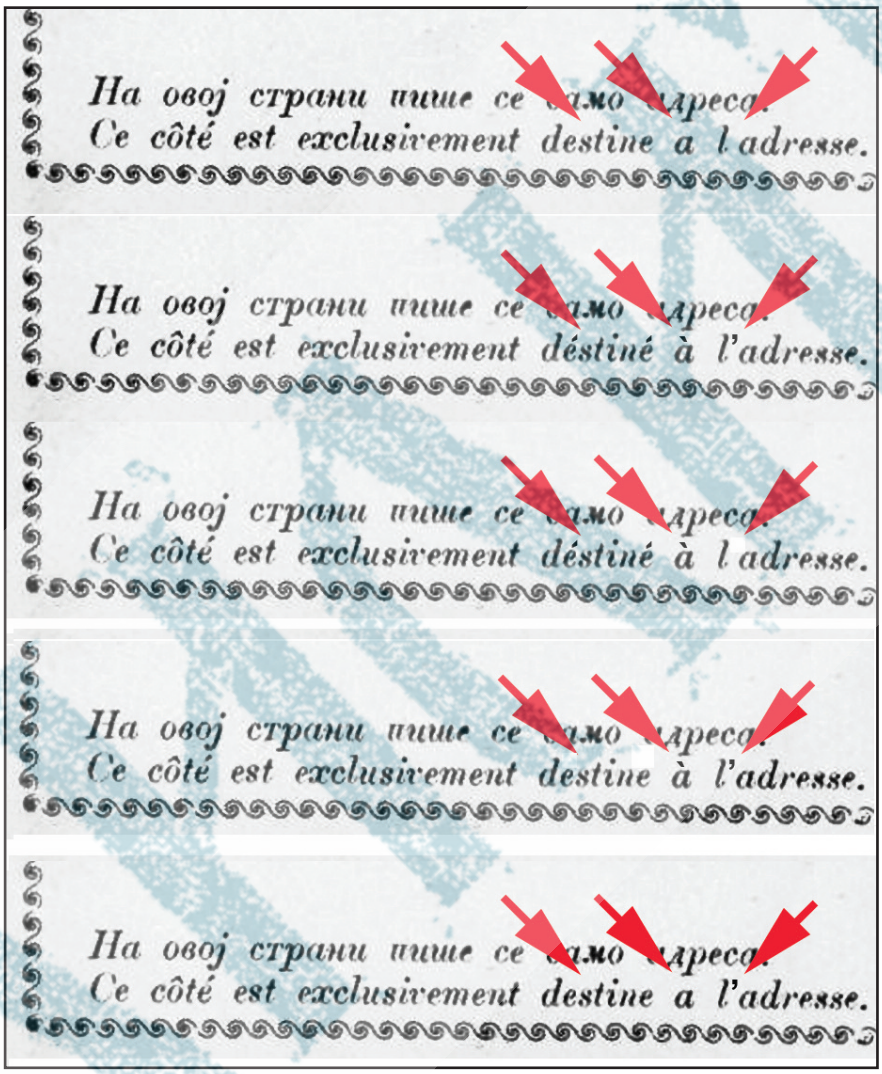

Сл. 5a (горе) и 5b (наредна страна): Различити варијетети напомене доле лево дописних карата, у зависности од типа слова "a", акцената и апострофа
Fig.5a (above) and 5b (next page): Different variants of the footnote depending on typeface of letter "a", accents and apostrophe.

Видео сам само један примерак дописнице бр. **1b**, упућен1896. Ото Бикелу (Otto Bickel) и дофранкиран. Већина карата упућених њему биле су есеји или грешке. Верујем да је она касно штампање које није пуштено у оптицај. Требало би да постоје и други варијетети са истог табака.

2) 3 Novcik, black on gray

3) 3 + 3 Novcik, black on gray

a) Mesage card with normal apostrophe in "***l'adresse***", "*a*" with accent and no accents on e's in "***destine***"; reply card withoutaccents and apostrophe.

b) Same, butn large apostrophe in "***l'adresse***"and damged "*l*".

Сл. 5а (претходна страна) *- Сви курзивно "а":*
1) без акцената и апострофа; 2) Оба слова "е" у "destine" и "а" са акцентима, "l'adresse" са апострофом; 3) Оба "е" у "destine" и "а" са акцентима, "l'adresse" без апострофа; 4) само "а" са акцентом, "l'adresse" са апострофом; 5) Оба "е" и "а"без акцената, "l'adresse" са апострофом.

Сл. 5b (горе): *6) Као 5, само велики апостроф и оштећено "l"; 7) Као 2, само обично "а"; 8) Као 7, само тачка уместо акцента; 9) Обично "а", без акцента.*

Fig.5a (previous page) *- Italic "a": 1) No accents and apostrophe; 2) Both e's and "a" with accent, "l'adresse" with apostrophe; 3) Same, but no apostrophe; 4) "a" with accent, "l'adresse" with apostrophe; 5) Only apostrophe in "l'adresse"*

Fig. 5b (above)*: 6) Same as 5, but big apostrophe; 7) Same as 2, but with Roman "a"; 8) Same as 7, but small accent; 9) Roman "a" without accent".*

I have seen only one copy of PC **#1b**, which has been used to Otto Bickel with additional stamps in 1896. Most of these cards mailed to Otto Bickel were essays or errors; I believe this is a late printing which was not regularly issued. There should be additional types from this same sheet.

Издање из 1888 – 89.

Најранија употреба овог издања која ми је позната је 20. септембар 1888. Код овог издања вероватно је постојало више штампања, од којих је последње веома присутно у трговачким залихама.

Сл. 6: Исправно "ci-jointe" и погрешно "cio-jointe"
Fig.6: Correct "ci-jointe" and typographical error "cio-jointe".

4) 2 новчића, црвена на беж картону
- **a)** Тачка на задњем делу врата. Курзивно "***a***" у фусноти без акцента.
- **b)** Са тачком на задњем делу врата. Обично "**à**" у фусноти.
- **c)** Без тачке на задњем делу врата. Курзивно "***à***" у фусноти са акцентом.
- **d)** Без тачке на задњем делу врата. Обично "**à**" у фусноти.
- **v)** Просте карте штампане на лицу и наличју, као карте са одговом.

5) 3 новчића, црна на зеленкасто сивом картону.
- **a)** Курзивно "***à***" у фусноти са акцентом.
- **b)** Обично "**à**" у фусноти.

6) 2 + 2 новчића, црвена на беж картону
- **a)** са "***cio-jointe***" у фусноти.
  - Са тачком на задњем делу врата.
  - "ЦРНОГОГСКИХ" on message card.
  - У напомени на упутној карти курзивно "***à***" са акцентом.
  - У напомени на карти за одговор курзивно "*a*" без акцента.
- **b)** са "***ci-jointe***" у фусноти.
  - Са тачком на задњем делу врата.
  - Грешка "ЦРНОГОГСКИХ" на упутној карти.
  - У напомени на упутној карти курзивно "***à***" са акцентом.
  - У напомени на карти за одговор обично "**à**".
- **c)** Слично **b**, само са исправним "ЦРНОГОРСКИХ" на упутној карти.
- **d)** Слично **c**, само без тачке на задњем делу врата на упутној карти.
- **e)** са "***ci-jointe***" у фусноти.
  - Без тачке на задњем делу врата (обе карте)
  - Грешка "ЦРНОГОГСКИХ" на обе карте.
  - Обично "**à**" на обе карте.

7) 3 + 3 новчића, црна на зеленкасто сивом картону
- **a)** са "***cio-jointe***" у фусноти.
  - Грешка "ЦРНОГОГСКИХ" на упутној карти.
  - У напомени на упутној карти курзивно "***à***" са акцентом.
  - У напомени на карти за одговор обично "**a**" без акцента.

Issue of 1888 – 89.

My earliest used example from this issue is dated 20 September 1888. There were probably several printings of this issue, with the latest particularly well represented in the dealers stocks.

Сл. 7: Грешке "ЦРНОГОГСКИХ", "ЦР НОГОРСКИХ" и "ЦР Н ОГОРСКИХ"
Fig.7: Errors "ЦРНОГОГСКИХ", "ЦР НОГОРСКИХ" и "ЦР Н ОГОРСКИХ".

4) 2 Novcik, red on buff
- **a)** Back of neck has a point. Italic "***a***" in footnote with no accent.
- **b)** Back of neck has a point. Roman "**à**" in footnote.
- **c)** Back of neck has no point. Italic "***à***" in footnote with accent.
- **d)** Back of neck has no point. Roman "**à**" in footnote.
- **v)** Two post cards printed on opposite sides like a reply cards.

5) 3 Novcik, black on greenish gray.
- **a)** Italic "***à***" in footnote with accent.
- **b)** Roman "**à**" in footnote.

6) 2 + 2 Novcik, red on buff
- **a)** with "***cio-jouinte***" in footnote.
  Back of neck has a point.
  "ЦРНОГОГСКИХ" on message card.
  Footnote on message card with italic "***à***" with accent.
  Footnote on reply card with italic "*a*" without accent.
- **b)** with "***ci-jointe***" in footnote.
  Back of neck has a point.
  "ЦРНОГОГСКИХ" on message card.
  Footnote on message card with italic "***à***" with accent.
  Footnote on reply card with roman "**à**".
- **c)** Similar to **b**, but with "ЦРНОГОРСКИХ" on message card.
- **d)** Similar to **c**, but no point on back of neck on message card.
- **e)** with "***ci-jointe***" in footnote.
  Back of neck has no point (both cards)
  "ЦРНОГОГСКИХ" on both cards.
  Roman "**à**" on both cards.

7) 3 + 3 Novcik, black on greenish gray
- **a)** with "***cio-jouinte***" in footnote.
  "ЦРНОГОГСКИХ" on message card.
  Footnote on message card with italic "***à***" with accent.
  Footnote on reply card with roman "**à**" without accent

b) Као **a**, осим што је у фусноти исправно "***ci-jointe***".

c) Слично **b,** само "ЦРНОГОРСКИХ" на упутној карти; доњи део украсног оквира оштећен изнад марке и на упутној и на карти за одговор.

d) Слично **b,** само са исправним "ЦРНОГОРСКИХ".

Упутна карта са приметним дијагоналним оштећењем на доњем украсном оквиру на 5 mm од левог краја.

Десни украсни оквир на карти за одговор оштећен са обе стране.

e) са "***ci-jointe***" у напомени.

Упутна карта са исправним "ЦРНОГОРСКИХ" и обичним "**à**".

Карта за одговор са курзивним "***à***" са акцентом.

v1) Упутна карта са грешком "ЦР НОГОРСКИХ".

v2) Упутна карта са грешком "ЦР Н ОГОРСКИХ".

f) са "***ci-jointe***" у напомени.

Упутна карта са исправним "ЦРНОГОРСКИХ".

И упутна и карта за одговор са обичним "**à**" у напомени.

Напомена: Дописна карта бр. 4д постоји и са јако помереним делом украсног оквира десно од вредносне ознаке.

Нажалост, не поседујем ни један табак овог издања и не могу бити сигуран у погледу следа штампања типова. Чини се могућим да су се типови који одговарају картама бр. 1 до 3 првви појавили, а да су за њима следили они са исправљеним типографским грешкама. Могуће је да су се типови код којих се на задњем делу врата не јавља грешка појавили последњи. Чини се да су нови клишеји урађени са поправљене матрице.

Пробе и есеји

Карта са одговором бр. 6а позната ми је (само упутна карта) штампана црном уместо црвеном бојом на беж картону. Ово треба сматрати пробом.

Познати су ми хоризонтални парови карата са плаћеним одговором са погрешно сложеним шестим редом натписа и додатном напоменом на истој карти. Уз то, на истој карти постоји и грешка "ЦРНОГ ОРСКИХ". То мора да се сматра неемитованим есејем. Једине емитоване карте са тако сложеним текстом су оне издања из 1892. без оквира. Картон овог пара карата је сличан издању из 1888, али су тешка оштећења украсног оквира више карактеристична за издање 1888 - 1889.

Сл. 9а: Есеј, као сл. 9, само са промењеним местима упутне и карте за одговор
Fig.9a: Essay, same as fig. 9, but with reversed positions of message and reply card.

b) Same as **a**, but "ci-jointe" in footnote.

c) Similar to **b** but "ЦРНОГОРСКИХ" on message card and lower part of border elements is damaged above stamp on both message and reply cards.

d) Similar to **b** but "ЦРНОГОРСКИХ"

Message card with prominent diagonal break in lower border 5 mm from left end.

Reply card with entire right border damaged on both sides.

e) with "***ci-jointe***" in footnote.

Message card with "ЦРНОГОРСКИХ" and roman "**à**" in footnote.

Reply card with italic "***à***" with accent.

v1) Message card with "ЦР НОГОРСКИХ".

v2) Message card with "ЦР Н ОГОРСКИХ".

f) with "***ci-jointe***" in footnote.

Message card with "ЦРНОГОРСКИХ".

Both message and reply card with roman "**à**".

Note: PC #4d exists with part of frame righ from stamp heavily displaced.

Unfortunately I do not possess any sheet material of this issue, and therefore cannot be sure of the proper sequence of issuance for the types. It seems probable that the types corresponding to #1-3 appeared first and then those correcting the obvious typographical errors. Probably the types with no point on the back of the neck appeared last. These appear to be new plates perhaps made from a master die with the stamp design changed.

Proofs and essays

Post card # 6a (PC with reply) is known to me (message card only) printed in black on buff, insted in red. This must be considered a proof.

Pairs of post cards with reply are known to me with sixth line of header and additional footnote printed on the same card (reversed inscriptions). In addition, there is error "ЦРНОГ ОРСКИХ" on the same card. This must be considered an unissued essay. The only issued post cards with inversed inscriptions were in the issue of 1892 without borders. The card stock is simmilar to the issue of 1888, but the heavy border damage is more characteristic of the issue of 1888 - 1889.

Сл. 9: Карта са одговором у хоризонталном пару са погрешним напоменама
Fig.9: PC with reply in horisontal pair, with reversed inscriptions (essay).

НОВИ ПРИЛОЗИ ЗА ИСТОРИЈУ ПУТУЈУЋИХ ПОШТА НА ТЛУ ЈУГОСЛАВИЈЕ [4]

"Филателистички галсник" наставља са објављивањем документарног материјала (историјске грађе) и нових ауторских текстова о путујућим поштама на тлу Србије и Југославије.

б / посредовање железничким службеницима.

1. Нови Сад – Београд возом 215
2. Београд – Нови Сад возом 218
3. Бачка Топола – Суботица возом 218
4. Суботица – Чантавир возом 231/8930
5. Сомбор – Нови Дањ – Осијек возом 1613
6. Сомбор – Суботица возом 1618
7. Зрењанин – Београд возом 2213
8. Београд – Кикинда возом 2216
9. Вршац – Београд возом 2313
10. Београд – Вршац возом 2316
11. Врдник – Рума возом 6135
12. Нови Сад – Орловат стај. возом 7914
13. Сента – Бечеј возом 8013
14. Бач. Паланка – Кула – Врбас возом 8314/*8213*
15. Суботица –Сента возом 8813
16. Чантавир – Суботица возом 8931/208
17. Вршац – Бела Црква возом 9223
18. Бела Црква – Вршац возом 9234

Fédération Internationale de Philatélie

Писмо (1952) упућено из Оџака за Нови Сад
предато путујућој пошти 171 (Сомбор-Оџаци)

III Посебне одредбе

1. Поште које врше отпрему писмоносних закључака нарочито оних које посредује железничко особље, обавезне су да на врећним назívницама стављају – исписују ознаку крупно "Издати на станици" /име станице/ чл. 60 т. 11 УПС 1.
2. За отпрему закључака посредством железничких службеника сачинити довољан број спискова размене.
3. Особље које је одређено да преузима закључке од пут. пошта или железничког службеника мора увек бити на станици на време одређено редом путовања и прегледом картовања и на одређеном месту, без обзира да ли је воз у закашњењу. Исто тако морају се примити сви закључци на посредовање без обзира што Планом превоза поште или Прегледом картовања евентуално није предвиђено да се на тој станици посредује.
4. Све поште које су у директним картовним везама са пут. поштама, а нарочито поште на саобраћајним чвориштима – раскрсницама стараће се, да за размену поште одреде довољан број службеника, како би се размена обавила правилно и за време редовног задржавања воза, како то прописује одредба из Весника 1/1951 год.
5. Размену пошта вршити у духу постојећих прописа како не би дошло до непотребних неправилности и одговорности /чл. 63 УПС 1 и чл. 32, 33, 34 и 35 УПС-4. / Све неправилности код размене одмах на лицу места рекламирати и отклањати, јер касније рекламације не важе.
6. Са железничким службеницима одржавати што присније сарадњу, јер од исте зависи правилно и уредно обављање службе. Ступити у везу са шефовима железничких станица, и у смислу чл. 8 Уговора са железницом и чл. 63 т. 7 УПС 1 заједнички одредити места где ће се возови задржавати у којима саобраћају пут. поште и у којима се преносе директни закључци и ради правилне и брзе размене. На већим раскрсницама где се претоварују веће количине поштанских пошиљака између две или више пут. пошта, тражити од ЈЖ да се поштанска кола поставе једна наспрам других.

7. Како није могуће уредити да све поште имају отпрему на крају дана, а да примљене пошиљке после отпреме не би касниле поште ће обавезно поступити по чл.3 т. 2 УПС 1 и чл. 88 т. 2 Упутства за вршење платног промета.
8. Код случаја неизвршене размене или губитка везе, са посредујућим закључком поступити по чл. 69 УПС 1 и чл. 51 УПС-4.
9. Достава или испорука поште има се обавити како је то прегледом картовања одређено. Пражење поштанских ковчежића вршити сходно чл. 40 УПС 1.
10. Примљени План превоза поште, преглед картовања и ред путовања, управник ће заједнички проучити са особљем, како би рад од новога реда вожње почео добро. Ови прописи морају бити на радном месту где се врши картовање и отпрема поште, све док њихова важност траје.
11. На закључке се мора ставити врећна назívница црвене или беле боје сходно чл. 60 т. 7 и 8 УПС 1. Исто тако и свежањ са књиженим пошиљкама или само карта, мора се обавезно ставити у пасицу црвене хартије сходно чл. 57 т. 12 УПС 1.
12. Сви знакови и скраћенице морају бити написани тачно према следећем тумачу знакова и скраћеница.

(наставиће се)

КУПУЈЕМ
редовне марке Југославије
у ређим зупчањима
контакт: Владимир Милић
тел: +381 62 40 70 40
имејл: vladimir.milich@gmail.com

Марибор
претисак 70/38
зупч. 13 ¼

Michel 2144 A

Морача
љубичасти претисак
12/0,01, зупч. 13 ¼

Michel 3102 A

Војислав Беговић

ПОШТА ПРИПАДНИКА ЈНА - УНЕФ У ЕГИПТУ [7]
нови прилози

На већини пошиљака, као адреса пошиљаоца, наведена је "VP 6000 BEOGRAD". Прегледао сам близу 200 писама и забележио бројеве јединица које су стајале у картовној вези са војном поштом VP 6000 BEOGRAD: VP 6000/1, VP 6000/2, VP 6000/4, VP 6000/5, VP 6000/6, VP 6000/7, VP 6000/9, VP 6000/10. Не тврдим да сам забележио ознаке свих јединица, али јесам већине. Ове војне поште доводим у везу са местима боравка југословенских војника дуж међународне линије раздвајања.[1] Одред је запосео демаркациону линију од Ел Ариша до Акапског залива, где су постављени контролни пунктови јединица за осматрање линије.

Све пошиљке за Југославију допремане су у Ел Ариш, потом преношене возом до Каира, а одатле авионом за Београд. Пошиљке писама из Југославије за припаднике одреда ЈНА у Египту (и Јемену) гласиле су на VP 6000 Beograd (BPO).

Четири војно-поштанска жига ЈНА (укључујући Јемен) коришћена су током операција UNEF и UNYOM. Према Винтеру[2]:

- Јуна месеца 1959. године у употребу улази жиг са карактеристикама обичног поштанског жига - са покретним датумом у мосту и текстом "POŠTA ODREDA JNA – EGIPAT ∗ UNEF ∗" (пречник 30 мм). (в. ФГ бр. 20, стр. 23 сл. 5, прим. аутор);

- Марта 1960. године у употребу се уводи жиг са покретним датумом (пречник 35 мм), са текстом "POŠTA ODREDA JNA – UAR - (EGIPATSKA OBLAST) ∗ UNEF ∗''. Задржао се у употреби до 1964. године. (в. ФГ бр. 20, стр. 23 сл. 6, прим. аутор);

---

[1] Упућујем на попис водних и граничних логора у *Филателистичком гласнику број 19* (стр. 63).

[2] Dr A. Winter, The Yugoslavian Contingent in Egypt 1956-1967, Egyptian Philatelic Topics, Sept–Oct. 1975.

- У мају 1964. године у употребу улази нови жиг са покретним датумом у мосту и текстом "POŠTA ODREDA JNA – UAR ∗ UNEF ∗" (пречник 31 мм). (в. ФГ бр. 20, стр. 26 сл. 9, прим. аутор).

- Од 20. јула до новембра 1963. године, 110 официра и војника из састава југословенског контингента послат је у Јемен. За поштанску употребу израђен је посебан жиг са покретним датумом у мосту и текстом "POŠTA ODREDA JNA u JEMENU ∗ UNEF ∗". (в. ФГ бр. 20, стр. 25 сл. 8, прим. аутор).

Прилично ретка употреба овог жига може се довести у везу са кратким трајањем мисије и малим бројем војника, а самим тим и малим обимом поште која је размењивана између Јемена и Југославије. Жиг је отискиван црним, плавим, и црвеним мастилом.

Сл. 1 Ел Ариш: логор "Мала Југославија" Главна база и команда Југословенског одреда (YUGO RECCE / BN UNEF). (Из колекције Н. Љубичића)

Канадска ваздухопловна јединица из Ел Ариша, са два Карибуа (Caribou) смештена у Сани (Јемен), два Отера (Otter) у Гизану (Сауди. Арабија) и два Отера у Најрану (Јемен), пружала је

ваздушну подршку фиксним посматрачким местима, патролирањем демилитаризованом зоном.[3]

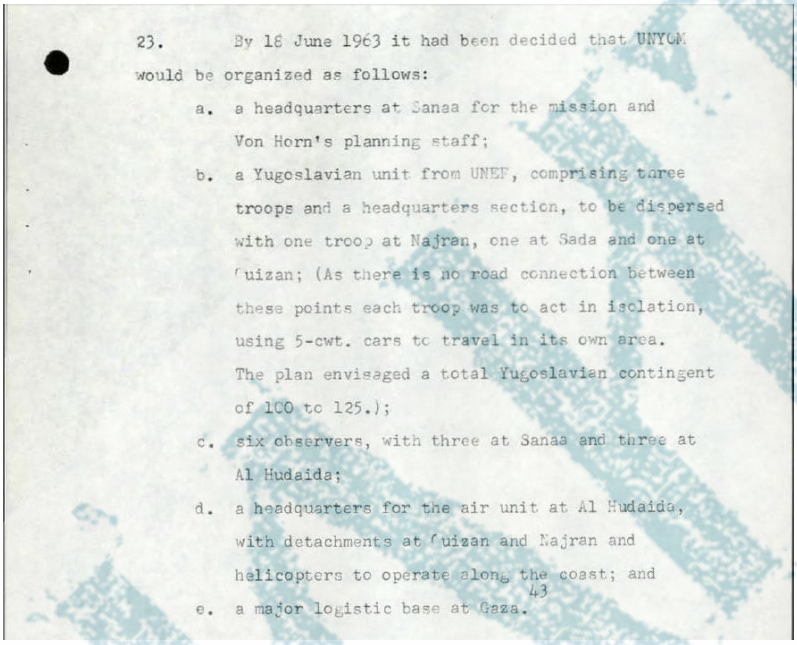

23. By 16 June 1963 it had been decided that UNYOM would be organized as follows:

a. a headquarters at Sanaa for the mission and Von Horn's planning staff;

b. a Yugoslavian unit from UNEF, comprising three troops and a headquarters section, to be dispersed with one troop at Najran, one at Sada and one at Quizan; (As there is no road connection between these points each troop was to act in isolation, using 5-cwt. cars to travel in its own area. The plan envisaged a total Yugoslavian contingent of 100 to 125.);

c. six observers, with three at Sanaa and three at Al Hudaida;

d. a headquarters for the air unit at Al Hudaida, with detachments at Quizan and Najran and helicopters to operate along the coast; and

e. a major logistic base at Gaza.

43

Сл. 2 Факсимил поверљивог извештаја Канадске команде.
Secret report No. 13, Directorate of History Canadian Forces Headquarters

Команда одреда и један вод размештени су у Најрану[4], један вод у Гизану на територији Саудијске Арабије и један вод у Сади на територији Јемена.

Размештај је приказан у факсимилу документа на слици 2.

Званични назив одреда био је Југословенска извиђачка чета и представљала је главнину снага у мировној операцији у Јемену.

Задатак одреда у зони мисије био је контрола границе између Јемена и Саудијске Арабије, надзирање повлачења египатских снага са територије Јемена и увид у борбена дејства оружаних снага Египта и ројалиста у северном Јемену. Одред је извршавао задатке интензивним патролирањем моторним возилима, уз пратњу и подршку 134. канадске извиђачке ескадриле.

[3] Gordon Jenkins, History of 115 Air Transport Unit (ATU) RCAF March 1957 to 29 May 1967

[4] Град на југозападу Саудијске Арабије у близини границе са Јеменом.

Координацијом из ваздуха постигнут је висок ниво безбедности и одред је био оспособљен да развије обавештајно-оперативну делатност.

У "Филателистичком гласнику" број 20 (септембар 2017) дао сам класификацију отисака (печата, жигова са датумом и пригодних жигова) на пошиљкама припадника Одреда ЈНА у мировној мисији UNEF 1 (1956-1967). Љубазношћу Николе - Коље Љубичића у прилици сам да допуним тај преглед печатом Команде Одреда ЈНА у Јемену (употребљаван у периоду 20. јули 1963 – 4. септембар 1964)[5].

	Печат	На аерограму 1963	Направљен од гуме, двокружни 31 мм. у пречнику, са текстом: KOMANDA ODREDA JNA / U JEMENU и државним грбом у центру.

Картица печата KOMANDA ODREDA JNA / U JEMENU

Авионима канадског ваздухопловства преношена су писма припадника југословенског контингента UNYOM-а до Ел Ариша, а одатле возом до Каира и даље редовним летом ЈАТ-а за Београд. Поштански жиг "POŠTA ODREDA JNA u JEMENU * UNEF *" и печат "KOMANDA ODREDA JNA / U JEMENU" отискивани су на пошиљке писама у седишту извиђачке чете у Најрану.

[5] Одред Југословенске народне армије у Јемену формиран је наредбом државног секретара за народну одбрану од 24. јуна 1963. године. У саставу одреда било је 22 официра, 17 подофицира и 79 војника, односно укупно 118 припадника ЈНА. Одред је формиран у Египту од људства одреда на Синају. Паралелно с његовим формирањем у Египту текао је процес припрема старешина у земљи за потребе ангажовања у Јемену. (А. Животић, Форсирање песка – Одред ЈНА на Синају, Београд 2011.)

Сл. 3 На аерограму, горе – десно, отиснут је печат команде одреда ЈНА у Јемену, а лево, на адресним линијама, име пошиљаоца и војна пошта[6]*, која стоји у картовној вези са одредом ЈНА (V.P. 4000). Манипулативни печат: "ПОШТАРИНА ПЛАЋЕНА ПАУШАЛНО"*
(Из колекције Николе Кође Љубичића)

Необичност у вези са писмом на слици 3 односи се на рукописну ознаку "VP 4000". Не верујем да је посреди грешка. Немам одговор на питање да ли је за потребе картирања пошиљака припадника одреда у мисији UNYOM (1963-1964) отворена V.P. 4000?

Најизолованије испоставе држали су војници југословенског контингента УНЕФ-а у Рас Ел Накб, (у близини Акапског залива на Црвеном мору) и Ел Кунтила (50 миља северно од Рас Ел Накба). Ел Кунтила се налази на пола пута између Рафе (Rafah) и Шарм Ел Шеика (Sharm El Sheikh). На мапи, на слици 4, означио сам ове три екстремно удаљене локације наших посматрача.

[6] Војне поште (ВП) отварају се за дистрибуцију поштанских пошиљака војном особљу и од њега. Означавају се бројевима током рата како би се спречило откривање локација особља. Локације постају опште познате након завршетка сукоба.

Печат "UNEF / DET SHARM EL SHEIKH", са вињетом у центру и текстом, доле: "No. 19/ " није манипулативна ознака Одреда ЈНА (сагласно томе, није се нашао у реченом попису манипулативних ознака). Отискиван је на писма припадника нашег одреда у Шарм Ел Шеику.

Сл. 4 Синајско полуострво: Ел Ариш – Ел Кунтила – Шарм Ел Шеик

Сл. 5 UNEF коверат (тип "американ") са печатом испоставе УНЕФ-а у Шарм Ел Шеику и жигом са покретним датумом ("POŠTA ODREDA JNA – UAR ∗ UNEF ∗") послат (31. VI 1966) из Шарм Ел Шеика за Сурдулицу (Из колекције аутора)

Сл. 6 "Мали коверат UNEF" - писмо припадника одреда ЈНА упућено из Шарм Ел Шеика за Ресен (нечитак датум у отиску жига,1966?)

Административни печат приказан на сл. 5 и 6 нисам укључио у речени попис манипулативних ознака. Овде га дајем као допуну тог пописа – класификације (сл. 8).

Сл. 7 Полеђина писма приказаног на сл. 6

Адреса и печат на полеђини писма наводе на закључак да се VP 6000/6 налазила у Шарм Ел Шеику

	Печат	На стандардизованом "малом " коверту са заглављем "United Nations Emergency Force" (1966)	Војна испостава јединице УНЕФ-а (Одреда ЈНА) у Шарм Ел Шеику. Печат израђен од гуме отискиван је плавим и црвеним мастилом.

Сл. 8 Картица административног печата
" UNEF / DET SHARM EL SHEIKH / No. 19/ "

Састанци филателиста у Београду
улица Светог Саве 16-18/II
недељом од 9 до 14 часова

Преглед персонализованих поштанских марака издатих у 2017.

Сви подаци су објављени на основу информација добијених од корисника и уз њихову изричиту сагласност.

[140]

Датум уговора:
08.06.2017.
Корисник:
САВЕЗ УЈЕДИЊЕНИХ ВЕЛИКИХ ЛОЖА СРБИЈЕ
Тираж:
1050

[141]

Датум уговора:
09.06.2017.
Корисник:
ОПШТИНА АПАТИН
Тираж:
1025
напомена: 17. марка у табаку има ознаку цртача Јакше Влаховића; „ЈВ"

[142]

Датум уговора:
16.06.2017.
Корисник:
ЕТНО УДРУЖЕЊЕ "ЗАВИЧАЈ", ЗЛАКУСА
Тираж:
200

[143]

[144] *

Датум уговора:
30.06.2017.
Корисник:
ПРЕДРАГ БАЈО ЛУКОВИЋ
Тираж:
[143] – 1025
[144]* – 1025

* латинични назив државе Србија , док је назив на енглеском уклоњен

[145]

Датум уговора:
16.08.2017.

Корисник:
БЕОГРАДСКИ САЈАМ

Тираж:
1025

[146]*

Датум уговора:
19.10.2017.

Корисник:
САВЕЗ УЈЕДИЊЕНИХ ВЕЛИКИХ ЛОЖА СРБИЈЕ

Тираж:
1050

* стандардни оквир ппп је без боје

[147]

Датум уговора:
23.10.2017.

Корисник:
ФД "АРИЉЕ", АРИЉЕ

Тираж:
1100

слика
није
доступна

[148]

Датум уговора:
08.11.2017.

Корисник:
АЛМАШ

Тираж:
300

Допуне информација:

Корисници ФАКУЛТЕТ И ИНСТИТУТ су 29.11.2017 су поново потписали уговор за ппм (свака марка по 1025) – ликовно решење је непромењено:

- 137 I /138 I - 16.11.2016.
- 137 II /138 II - 29.11.2017.

(Приредио В.М.)

Преглед издања Поште „Србија“ у периоду децембар 2017. - фебруар 2018.

Датум	Кат. број	Назив	Табак	тираж	КПД	МК
02. II 2018.	782	150 година од оснивања Српске техничарске дружине 23 дин. – * на пољу бр. 9 знак цртача	(5x5) 25	25 000	1	
09. II 2018.	783 784	XXIII Зимске олимпијске игре – Пјонгчанг 23 дин. – сноуборд 74 дин. – брзо клизање	(3x3) 8+1	25 000 25 000	1	
14. II 2018.	785 786	Лунарни хороскоп – Година Пса 23 дин. – 74 дин. –	(5x5) 25	175 000 65 000	1	

Преглед доплатних марака у периоду децембар 2017. - фебруар 2018.

Датум	Кат. број	Назив	Табак	Тираж	Период употребе
-	-	-	-	-	-

ITALIA 2018
INTERNATIONAL PHILATELIC EXHIBITION
VERONA, ITALY, 23-25 NOVEMBER 2018
FEDERATION OF ITALIAN PHILATELIC SOCIETIES

УКРАТКО

Литература - периодика

- Крајем децембар месеца 2017., објављен је нови број часописа Савеза Филателисте Србије: Филателиста 277.
- Нови број у овој години Südost-Philatelie (часопис Арге Југославија) објављен је у новембру 2018.

Најаве сусрета колекционара

- 99. међународни сусрет нумизматичара и колекционара у Београду одржан је у Хотелу „Славија“

- Сусрет филателиста, нумизматичара и других колекционара одржан је у суботу 10. марта у Новом Саду (Основна школа „Ђорђе Натошевић“, Максима Горког 54)

Са сусрета у Новом Саду (фото Светислав Д. Јелић)

Употреба франкатурно неважећих марака СЦГ „Предевропа ЦЕПТ 2005“ у поштанском саобраћају Р. Србије

Деценију након скандалозног издања Европа ЦЕПТ, када је учествовала и Пошта Србија (продато по цени испод номиналне вредности) на тржишту се масовно појављује управо ово издање по багателним ценама. Ову околност користе преваранти, купујући ово издање и франкирајући ове марке, користећи при томе њихову номиналну вредност у динарима. Наиме, ослањајући се на непажњу и/или незнање радника на поштанским шалтерима, учестала је појава употребе марака које немају франкатурну вредност на писмима.

Слика 1. Употреба марака државе СЦГ из 2005. године на коверти послатој из поште 21244 (Шајкаш) 19.1.2018.

Напомена: *Одлуком УО ЈППТ „Србија“ од 01.12.2006., све поштанске марке са називима СР Југославија и ДЗ Србија и Црна Гора, издате од 24.1.1994. до 20.6.2006. престају да важе за плаћање поштанских услуга у унутрашњем и међународном саобраћају*

Употребом франкатурно неважећих марака на пошиљкама, пошиљаоци наносе материјалну штету ЈП Поште Србије, јер непрописном франкатуром не плаћају у потпуности услуге предузећа сагласно утврђеним поштанским тарифама, а истовремено и крајњем примаоцу, јер објекти са непрописно употребљеним маркама немају филателистичку вредност. Конкретно код овог издања, Пошта Србије и Југомарка је 2005. године већ унапред сама себи нанела штету, обезвређујући своје издање продајући га по вредности сто пута нижој од номиналне.

Приредио Светислав Д. Јелић

Холандско милосрђе и Срби у Великом рату

Крајем новембра 1917. године у Дому Јеврема Грујића у Београду представљена је нова књига проф. др Милана Радовановића из циклуса "Неми сведоци" "Холандско Милосрђе и Срби у Великом рату 1916-1918".[7] Недуго, затим, у издању Амбасаде Краљевине Холандије, из штампе је изашло (на 66 страна, брошурано) сажето издање ове монографије. За филателистичког писца, који у дугом периоду прати филателистичко издаваштво код нас, појава књиге у издању амбасаде једне стране земље у Србији представља велико охрабрење и подстицај за писање.

Свако редуковање изворног рада (текста и фотографија) на мањи обим, носи собом ризик од губитка нити приповедања и одустајање од нечега што аутор није случајно укључио у првобитно издање. Као искусан аутор у свом професионалном бављењу науком, и као аутор великог броја филателистичких радова објављених у земљи и иностранству Радовановић је избегао ту замку. Пред нама је прегледна брошура која показује рад холандске организације "Милосрђе" као необичан и занимљив дискурс - путем поштанског и поштански сродног материјала. Презентовано истраживање показује да су српски заробљници и рањеници примили преко 47.000 пакета преко организације "Милосрђе". Чињеница да је толико Срба тражило и добило потпору говори о значају холандске организације "Милосрђе" у веома тешком периоду.

Рад садржи историјски увод и поглавља *Историјат – настајање и рад Међународног Милосрђа за помоћ заробљеницима и интернираним лицима свих земаља, Активности Српског одбора Милосрђа*, *Закључак* и подужи списак литературе.

[7] Опширније о овом догађају "Филателиста" број 277

Поред дописних карата које су садржале обавештење о пошиљци пакета (од стране Српског одбора Милосрђа у Хагу) и потврде пријема пакета (од стране заробљеника, које су враћане Српском одбору у Хагу), наведен је списак добротворних организација које су вршиле преписку са Српским одбором у Хагу. На овом списку су: Српско друштво Црвеног крста у Женеви, Информационог бироа за помоћ Србима у Паризу, Бироа за помоћ Србима у Берну, Одбора за помоћ Србима у логору Пархим, Српског потпорног фонда у Лондону, Швајцарског комитета за помоћ Србима, Одбора Руског Милосрђа у Хагу и други. Ова документа комплетирају слику о одговорном хуманитарном раду који је тада красио слободоумни свет.

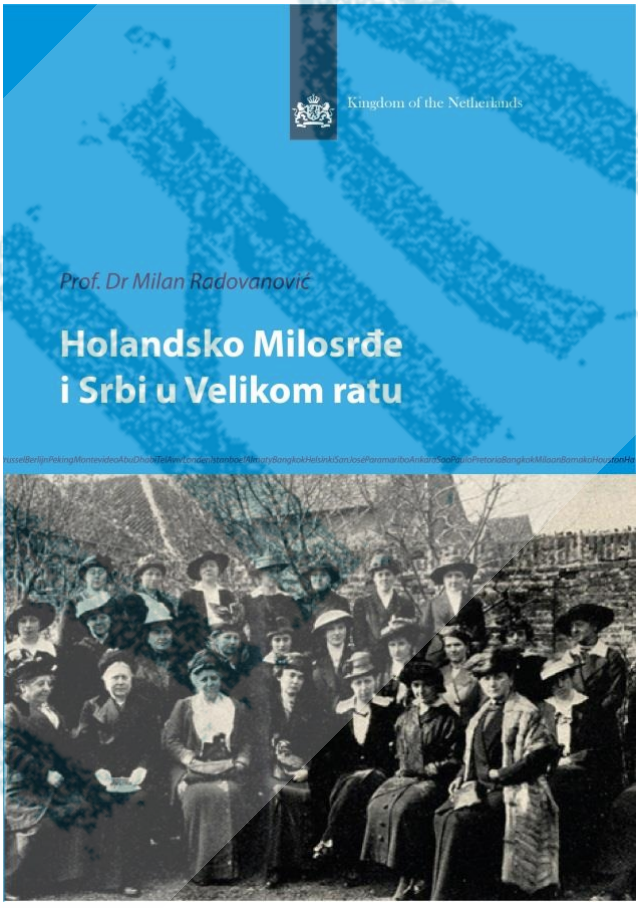

Насловна страна издања Амбасаде Краљевине Холандије у Београду

Судске таксене марке у Пошти Србије

Последњи пут у Србији, судске таксене марке коришћене су 1993. године. Од 5. априла 2016. су поново у употреби.

Правилник о изгледу судских таксених марака, поступку израде, дистрибуцији и располагању судским таксеним маркама ("Сл. гласник РС", бр. 15/2016)

Члан 1.

Овим правилником прописује се изглед судских таксених марака, поступак њихове израде, дистрибуција и располагање судским таксеним маркама.

Члан 2.

Судске таксене марке (у даљем тексту: таксене марке) штампају се на квалитетној самолепљивој гумираној хартији, а израђују у апоенима од 10, 20, 50, 100, 200, 500, 1000, 2000 и 5000 динара.
Димензије таксених марака у апоенима од 10, 20, 50 и 100 динара јесу 24 x 37 милиметара, а димензије таксених марака у апоенима од 200, 500, 1000, 2000 и 5000 динара јесу 30 x 37,5 милиметара.

Члан 3.

Текст таксене марке исписује се на српском језику ћириличним писмом.
У горњем делу таксене марке налази се континуални микротекст: „Србија" исписан великим штампаним словима, а испод њега утиснут Мали грб Републике Србије изнад кога је великим штампаним словима исписано: „СРБСРБ".

Испод Малог грба Републике Србије, у централном делу таксене марке, великим штампаним словима исписане су речи: „РЕПУБЛИКА СРБИЈА", а испод тога речи: „СУДСКА ТАКСА".
Испод речи: „СУДСКА ТАКСА" у средини исписана је вредност апоена, са леве и десне стране исписано је штампаним малим словима: „дин.", а испод вредности апоена налази се континуални микротекст: „Србија" исписан великим штампаним словима.
Испод микротекста: „Србија" у доњем делу таксене марке налази се бар код са серијским бројем од 10 ознака.
Образац таксених марака у апоенима од 10, 20, 50, 100, 200, 500, 1000, 2000 и 5000 динара дат је у Прилогу, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Члан 4.

Таксене марке штампају се у следећим бојама:
– таксена марка у апоену од 10 динара је тамно браон боје са сигурносном иридесцентном[8] тиркизном бојом,
– таксена марка у апоену од 20 динара је светло браон боје са сигурносном иридесцентном златном бојом,
– таксена марка у апоену од 50 динара је плаве боје са сигурносном иридесцентном тиркизном бојом,
– таксена марка у апоену од 100 динара је црвене боје са сигурносном иридесцентном златном бојом,
– таксена марка у апоену од 200 динара је розе боје са сигурносном иридесцентном тиркизном бојом,
– таксена марка у апоену од 500 динара је љубичасте боје са сигурносном иридесцентном златном бојом,
– таксена марка у апоену од 1000 динара је маслинастозелене боје са сигурносном иридесцентном златном бојом,
– таксена марка у апоену од 2000 динара је наранџасте боје са сигурносном иридесцентном тиркизном бојом,

[8] Преливање узроковано интерференцијом

– таксена марка у апоену од 5000 динара је плавозелене боје са сигурносном иридесцентном тиркизном бојом.

Члан 5.

Таксене марке израђују се штампањем.

Таксене марке штампају се тако да се омогући високи степен заштите какав се користи за штампање вредносница и који спречава њихово фалсификовање или злоупотребу.

Права и обавезе поводом израде таксених марака уређују се уговором између министарства надлежног за послове правосуђа (у даљем тексту: Министарство) и пружаоца услуге штампања.

Трошкови израде таксених марака финансирају се из прихода остварених наплатом судских такси којима управља Министарство.

Члан 6.

Таксене марке продају продавци који имају продајна места у свим седиштима судова и које овлашћује Влада на предлог Министарства.

Овлашћени продавац обавља и заштићену дистрибуцију од места израде таксених марака до његовог седишта и потом до продајног места и гарантује и сигурност и заштиту у својим продајним местима.

Приход остварен продајом таксених марака, умањен за 10%, овлашћени продавац дневно уплаћује на уплатни рачун отворен за уплату јавних прихода од судских такси.

Овлашћени продавац задржава за себе, као накнаду, 10% од прихода оствареног продајом таксених марака дневно.

Члан 7.

Број (количину) таксених марака у оптицају одређује Министарство, које води и евиденцију о броју марака које је издало овлашћеном продавцу.

Овлашћени продавац води евиденцију о продатим таксеним маркама и дневно је доставља Министарству.

На основу евиденција о продатим таксеним маркама, овлашћени продавац саставља план дистрибуције одређене количине таксених марака по продајним местима, који потврђује Министарство.

Нову количину таксених марака, ради њихове дистрибуције на продајна места, овлашћени продавац наручује од пружаоца услуге штампања, по прибављеној сагласности Министарства.

Члан 8.

Судска такса плаћа се таксеним маркама тако што овлашћени запослени у суду поништава таксене марке и уноси њихову серијску ознаку из бар кода у евиденцију судског предмета.

Члан 9.

Овај правилник ступа на снагу даном објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије".

Potvrda o prodaji sudskih taksenih maraka

11101BEOGRAD 1
28.11.2017 11:45:56
55 4008 *220,00

Artikal:
854952 SUD.T.MARKA 20 1.00 kom 20.00
Serijski broj:
- 2004915791
Artikal:
854955 SUD.T.MARKA 200 1.00 kom 200.00
Serijski broj:
- 5003314577

Потврда се обавезно издаје

WSC Israel 2018

World Stamp Championship ISRAEL 2018 will be held on May 27 to 31, 2018 at the ICC – International Convention Center, Jerusalem. It will be a Specialized WSC exhibition under FIP patronage covering Championship Class, Traditional Class, Postal History, Modern Philately and Literature. We are expecting for a display of 1000 frames.

WORLD STAMP CHAMPIONSHIP
ISRAEL 2018 ישראל

Војислав Беговић

ПРЕПИСКА РАТНИХ ЗАРОБЉЕНИКА И ИНТЕРНИРАНИХ ЛИЦА ИЗ СРБИЈЕ, ПОСРЕДСТВОМ МЕЂУНАРОДНОГ КОМИТЕТА ЦРВЕНОГ КРСТА [19]

У закључку овог рада позваћу се на податке објављене у "Споменици 1876-1936" Друштва Црвеног крста Краљевине Југославије (Београд, 1936, стр. 100 - 122) који се односе на рад српског Црвеног крста ван земље.[9] То сматрам значајним јер је деловање српског Друштва умногоме определило преписку која је била предмет овог истраживања.

Извештајни биро српског Црвеног крста у Женеви отпочео је своју делатност марта месеца 1916. године. Наставио је посао око заробљеничких спискова, који су раније вршили Црвени крст у Нишу и Заробљеничка команда.[10]

Сл. 1 Извештај о пошиљци помоћи породици послат из Извештајног бироа Српског друштва Црвеног крста на Крфу српском војнику на ратишту (Из колекције Д. Јакића)

---

[9] У Првом светском рату, део Српског друштва остао је у Београду и Крушевцу. Седиште се преместило у Ниш, део са војском и Владом евакуисан је на Крф, а затим преко Италије у Швајцарску.

[10] Споменица 1876-1936, Друштво Црвеног крста Краљевине Југославије (Београд, 1936, стр. 114)

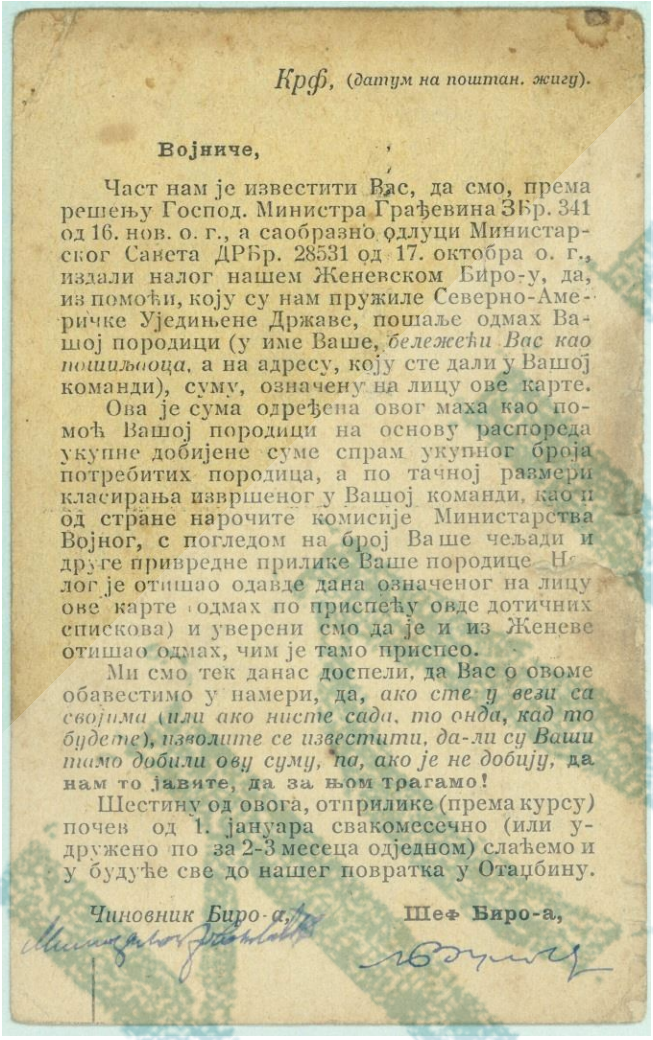

Крф, (датум на поштан. жигу).

Војниче,

Част нам је известити Вас, да смо, према решењу Господ. Министра Грађевина ЗБр. 341 од 16. нов. о. г., а сообразно одлуци Министарског Савета ДРБр. 28531 од 17. октобра о. г., издали налог нашем Женевском Биро-у, да, из помоћи, коју су нам пружиле Северно-Америчке Уједињене Државе, пошаље одмах Вашој породици (у име Ваше, *бележећи Вас као пошиљаоца*, а на адресу, коју сте дали у Вашој команди), суму, означену на лицу ове карте.

Ова је сума одређена овог маха као помоћ Вашој породици на основу распореда укупне добијене суме спрам укупног броја потребитих породица, а по тачној размери класирања извршеног у Вашој команди, као и од стране нарочите комисије Министарства Војног, с погледом на број Ваше чељади и друге привредне прилике Ваше породице. Налог је отишао одавде дана означеног на лицу ове карте (одмах по приспећу овде дотичних спискова) и уверени смо да је и из Женеве отишао одмах, чим је тамо приспео.

Ми смо тек данас доспели, да Вас о овоме обавестимо у намери, да, *ако сте у вези са својима (или ако нисте сада, то онда, кад то будете), изволите се известити, да-ли су Ваши тамо добили ову суму, па, ако је не добију,* да нам то **јавите, да за њом трагамо!**

Шестину од овога, отприлике (према курсу) почев од 1. јануара свакомесечно (или удружено по за 2-3 месеца одједном) слаћемо и у будуће све до нашег повратка у Отаџбину.

Чиновник Биро-а, **Шеф Биро-а,**

Сл. 2 Полеђина дописне карте приказане на слици 1. У обавештењу војнику Извештајног бироа на Крфу пише: (...) издали налог нашем Женевском Бироу, да из помоћи, коју су нам пружиле Северно-Америчке Уједињене Државе, пошаље одмах Вашој породици (...) суму означену на лицу ове карте.

Текст на полеђини карте (сл. 2) је документ о оперативној вези између Извештајног бироа Српског Црвеног крста на Крфу са Друштвом Српског Црвеног крста у Женеви.

О путевима и облицима помоћи заробљеним и интернираним Србима говори и вест објављена у "Српским новинама" 5. октобра 1917. године (сл. 3). Слање помоћи ишло је преко српске секције Међународног друштва Црвеног крста у Берну.

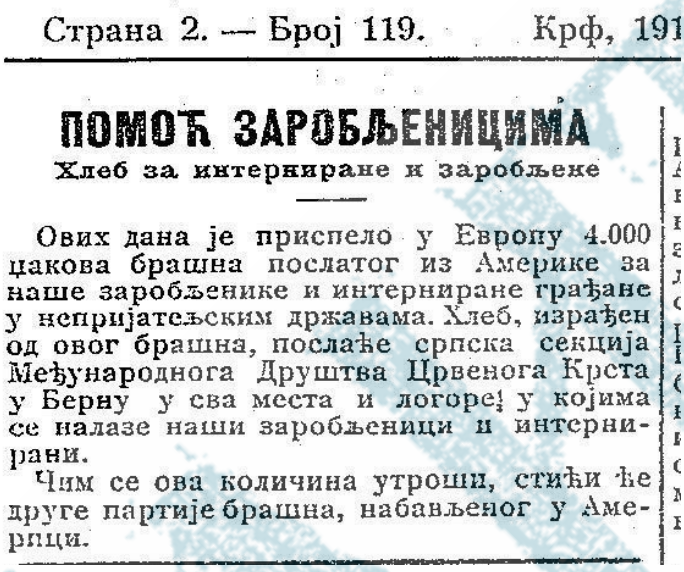

Страна 2. — Број 119. Крф, 191

ПОМОЋ ЗАРОБЉЕНИЦИМА

Хлеб за интерниране и заробљене

Ових дана је приспело у Европу 4.000 џакова брашна послатог из Америке за наше заробљенике и интерниране грађане у непријатељским државама. Хлеб, израђен од овог брашна, послаће српска секција Међународнога Друштва Црвенога Крста у Берну у сва места и логоре у којима се налазе наши заробљеници и интернирани.

Чим се ова количина утроши, стићи ће друге партије брашна, набављеног у Америци.

Сл. 3 "Српске новине", 5. октобар 1917

У Европи је деловало више друштава чији је циљ био помагање српским невољницима у заробљеништву, интернацији, избеглиштву и Домовини. Међу њима су: Обавештајни биро за помоћ Србима у Паризу, Одбор српских жена у Паризу, Одбор српских студената у Паризу, Одбор српских жена у Ници, Одбор дама у Авру, Биро за помоћ Србима у Берну (у неким изворима употребљен је назив Српска секција Међународног друштва Црвеног крста у Берну), Српски одбор у Лозани, Одбор српских госпођа у Риму, Српски одбор за помоћ интернираним лицима у логору Каценау (код Линца), Одбор за помоћ Србима у логору Пархим, Српски потпорни фонд у Лондону, Швајцарски комитет за помоћ Србима, Одбор српског милосрђа у Хагу[11] и други.

[11] Радио самостално на помагању наших ратника и нашег народа

Comité vaudois de Secours aux Serbes. Rapport sur son activite du 1. octobre 1915 au 1. octobre 1917. Lausanne Imprimerie la Concorde. Стр. 2—20.

Под тим насловом изишао је извештај водоског Комитета за помоћ Србима који је у Швајцарској образован 1915 године под председништвом Г. Р. Рајса, професора Универзитета. Из извештаја се види да постоје два фонда: први који се зове *Српска деца*, и други *Српско становништво*. Први фонд је примио, сам поклона у натури, франака: 76,487, а издао: 21,733 други је фонд примио: 15,502, а издао: 13,906 франака.

Сл. 4 "Српске новине", 16. новембар 1917

Сл. 5

На слици 5 приказан је отисак двореног печата, отиснут на делу за одговор дописне карте предате на Париској пошти Rue de Vaugirard (в. ФГ 19), упућене српском интернирцу у логору Нађмеђер. Дворедни штамбиљ – клаузула "Colis payé par le Comité Serbe, Lausanne" (Пакет је платио Српски одбор у Лозани). Да ли је овај одбор управо онај који се појављује у Извештају од 1. октобра 1915. године (преносе "Српске новине") као "Ваудски одбор за помоћ Србима"[12] (Comité vaudois de Secours aux Serbes)? Мислим, да јесте. У ФГ број 19 приказао сам разгледницу (из периода) на којој се види седиште Српског одбора за помоћ ратним

[12] Основан у швајцарском кантону Вауд заузимање др. Арчибалда Рајса

заробљеницима у Лозани. Реч ваудски (vaudois) употребљена је као синоним за Српски одбор у центру кантона Вауд (Лозана).

Значајан део преписке српских бораца на Крфу (са својима у Србији и расејању) одвијао се на швајцарским дописним картама. "Српске новине" од 14. децембра 1917. године доносе ново обавештење Извештајног бироа на Крфу (факсимил на сл. 6) о начину требовања овог материјала.

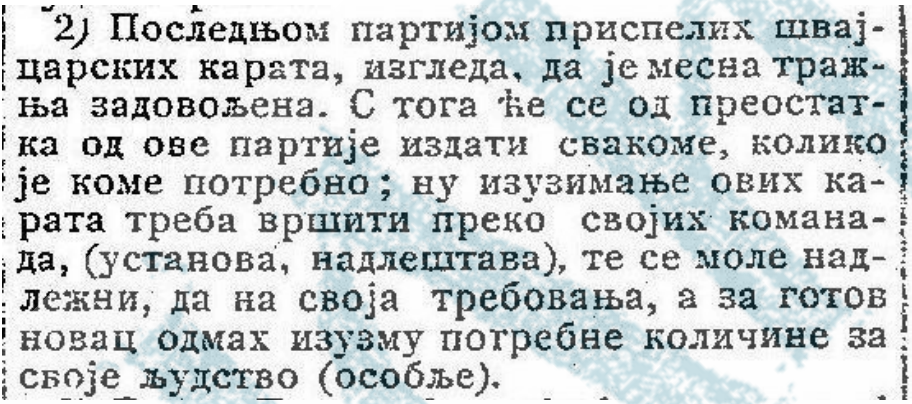

2) Последњом партијом приспелих швајцарских карата, изгледа, да је месна тражња задовољена. С тога ће се од преостатка од ове партије издати свакоме, колико је коме потребно; ну изузимање ових карата треба вршити преко својих команада, (установа, надлештава), те се моле надлежни, да на своја требовања, а за готовнац одмах изузму потребне количине за своје људство (особље).

Сл. 6 Обавештење Извештајног бироа на Крфу (детаљ)

Посредовање у преношењу вести олакшавало је какву-такву везу бораца на ратишту са својима у Србији или заробљеничким логорима, интернацији и избеглиштву широм Европе. Највећи број таквих услуга ишао је преко Међународног комитета Црвеног крста у Женеви, бројних хуманитарних друштава и (видели смо у деловима овог фељтона) појединаца – агената који су се бавили тим послом. Дописна карта на сл. 7 је документ који указује на различите транспорте поштанских пошиљака[13]. Њен садржај наводи на закључак, да је посредника у преношењу вести, осим у

[13] У Болоњи је цензурисана преписка која је ишла према Грчкој, Шпанији, Француској ..., у Милану према Швајцарској, а у Ђенови према другим земљама осим преписке која ишла кроз Гибралтарски пролаз и Суецки канал.

Швајцарској, било и у другим неутралним и савезничким земљама. У овом случају, у Италији.[14]

Сл. 7 Карта српском борцу при ВП 111 упућена из Палерма на Солунско ратиште (..5. 1917)

У женевском Пале Електоралу (Palais Electoral) 1917. године, од 30. септембра до 2. октобра, одржана је велика манифестација Српско-Белгијског пријатељства. Детаљан опис тог догађаја доносе "Српске новине", у неколико бројева почев од 2. децембра 1917.

[14] Италија је ушла у рат 23. маја 1915. објавом рата Аустроугарској.

Сл. 8 Симболички- поштанска карта два краља: заједничко је било велико страдање у Великом рату.

У истом реду, ближе улазу, налази се и српска дуванџиница где г-ђе Кидис, Михаиловић и г-ђице Мирковићеве продају српске цигарете. Ту су још на продају и нове поштанске карте, издате нарочито за ову светковину. На картама је имитација српске и белгијске поштанске марке са ликовима краљева, међу којима је остављено место за швајцарску марку која ће карти дати поштанску вредност. Те се карте нарочито траже и нагло продају и на њима се шаљу поздрави онима на српском и белгијском фронту.

Сл. 9 Исечак из "Српских новина" од 2. dec. 1917.. у којима су подробно описани догађаји који су пратили Дане Српско-Белгијског пријатељства, октобра 1917 у Женеви

З а к љ у ч а к

Преписку ратних заробљеника и интернираних лица из Србије, посредством Међународног комитета Црвеног крста нисам написао у једном даху. Имао сам идеју и концепт и надасве јак разлог... Међутим, оскудна филателистичка грађа у сопственој колекцији, доступна трговачка понуда и нимало издашни поштанско-историјски извори учинили су да све поприми карактеристике археолошког истраживања, у коме се поједини слојеви појављују неочекивано а само истраживање ex tempore, у смислу проналажења, обраде и записивања. Важно ми је било да кроз поштански материјал, чији је обим несразмерно мали у односу на број српских ратних заробљеника, цивилних лица, интернираних и избеглих лица, сагледам драматику и величину српског страдања у Великом рату. За нас је Први светски рат био велики не само по броју земаља и територији коју је обухватио, већ по броју жртава које је Србија у њему поднела да се ни дан-данас од тога није опоравила.

Проф. др Јован Величковић

ПРОВИЗОРНО ИЗДАЊЕ СЕНТА 1944

ОРИГИНАЛИ И ФАЛШЕВИ [2]

Текст професора Величковића објављен је оригинално у SüdOstPhilatelie у јулу 2012. године "Jugoslawien: Die Senta-Ausgabe 1944 - Echtes und Gefälschtes". Љубазношћу уредника Јана Клауса и уз сагласност Тање Ћирковић Величковић, Филателистички гласник објављује први пут верзију текста на српском језику . Текст превео Владимир Милић.

Две високе номиналне вредности: пошто је Мађарска пошта користила вредности од 2 и 5 пенга, серија Сента сигурно је требало да садржи и ове. Међутим, пошто су ове номиналне вредности биле високе (Адмирал Хорти) узете су друге, ниже вредности.

О порто-маркама: биле су укупно 4 порто поштанске марке: 10, 20, 30 и 50 филера; 10 филера у малом издању, остала три у неемитованом великом издању. Основне марке су биле мађарске порто марке од 2, 3, 4 и 6 филера. Нова ознака вредности (10, 20, 30 и 50) налази се на средини марке између две усправне црте.

Неке варијанте претиска: код 9 вредности велике Сенте (6, 20, 24, 30, 50, 80, 5 П, Порто 50) постоји грешка на позицији 4 у називу државе: ЈУГОСЛИВИЈА уместо ЈУГОСЛАВИЈА (наведено у каталогу Југомарке 1991). Према другом извору, у питању је 3. позиција. Према самом Вернеру ради се само о маркама од 1 и 4 Филера мале Сенте, али је та грешка убрзо исправљена.

Следећи пример је љубичаста марка од 24 филера са обрнутим претиском. Положај непознат. Постоји и марка од 4 филера (браон) слика 6 и 6 А и Б. Код ове две различите вредности (једна у пару), претисак звезде је обрнут, док делови претиска у црној боји нису обрнути.
На слици. 6 Ц је вертикална низ од четири марке од 1 филера, од којих је једна марка са потпуно обрнутим претиском (и звезда и натпис). Ова невероватна комбинација је могуће само ако је

погрешно уметнут клише и за претисак у црном и за преитисак у црвеном на истој позицији машине за претискивање.
Уколико је део табака убачен наопако и то два пута за исти ред, онда би требало да овај специјалитет постоји на свим позицијама у том реду. По мом мишљењу, ово је намерно припремљена на штету сакупљача. На слици 6 Д је вертикални пар, где на врху недостаје само звезда.

6А 6Б 6В 6Г

Слика. 6 , 6 А и 6 Б - 4 филера са обрнутим црним претиском;
Слика 6 В , 1 филер, 2. марка у вертикалном четверцу са обрнутим и црним и црвеним претиском
слика 6 Г, 24 филера пар, горња марка без звезде

7А 7Б 7В 7Г

слика 7А вредности од 2 и 5 пенга у вертикалном пару
слика 7 Б, 7 В делимични абклач црног претиска или звезде
слика 7 Г. померај претиска, видљив на ранду

Међу посебностима налази се и од 10-филер поштанска марка са бледо плавом заштитном мрежом и стилизованим розетама. Оне су доступне са Вернеровим атестом; на аукцијама достижу неколико стотина евра, али у литератури ова посебност није описана. Могло би се нагађати да је Вернер имао као идејно решење изглед претиска Србије под окупацијом из 1941. који има ову заштитну мрежу. У том случају ово био само есеј или просто речено једна безвредна игра. .

Слика 8 - 10 филера – порто марка са бледо плавом заштитном мрежом

Пригодни листови: уредно састављени пригодни листови, било да се састоје од мале Сенте (11 вредности) или велике Сенте (17 вредности) су и данас веома ретки. На слици 2 је приказане су обе верзије, али са нешто различитом расподелом, мешаним вредностима из обе серије, жигосаним црвеним пригодним жигом и потписима. Ови листови су испитани од стране Дејана Тубиновића (поуздан испитивач тог времена), који је оставио своју пунцу у доњем десном углу. Касније сам срео и неке пригодне листове са 11 марака, све "оригиналне", али помешане са јефтиним вредностима обе серије. Такви листови свакако нису направљени 1944. године, већ касније (репринти!)

Жиг Сента на овом провизоријуму је или црвени, са датумом ***20.X.44***, или црним ***26.X.1944***. године. Остали подаци нису познати. То је или жиг из времена Краљевине или је накнадно направљен. Црвени жиг се појављује на пригодним листовима и неадресираним ковертама са јефтиним појединачним вредностима, док се црни жиг - како тврди Вернер - заиста користи на путовалим објектима. Судбина печата није позната, вероватно је остао у приватном власништву (слика 9).

Слика 9 Црвени и црни жиг Сента на ковертама

Фалсификати претиска: У првим годинама након рата није било фалсификата. Међутим, серије и пригодни листови обично су достављени уз Вернерове атесте. Осамдесетих година, неке

појединачне вредности су постале сумњичаве по изгледу, па су атестирања постала важнија. Током времена, појављивали су се фалсификати како комплетне серије тако и појединичаних кључних вредности. Колико је мени познато, постоје најмање три врсте фалсификовања, на свих 28 вредности. Три типа ових фалсификата су приказани на слици 10.

Оригинал Фалш А Фалш В Фалш С

Слика 10 Оригинал и фалсификати (А, Б и В)
Увећан фалсификован претисак ЈУГОСЛАВИЈА код типа А.

Први и најчешћи фалсификат је онај који је означен као тип А. Сва слова су релативно густа, штампа је нечиста са многим тачкама боје око знакова, унутрашње површине код знакова: 8, 9, 4, В итд су мање од оригинала. Посебно упечатљива је половина тачке на врху првог слова у имену Ј, која се спаја са врхом слова. У свим вредностима претисцки су исти.

Други тип фалсификата – тип Б, није толико чест и нема га на свим вредностима. Слично као код типа А, али са чистијим претиском. Посебну пажњу треба посветити доњим деловима оба слова Ј, која су закривљена, за разлику од оригинала где је та кривина оштрија. Приказан пример је вредност 2 пенга (висока номинална вредност) са великим ћириличним словом П, која је код оригиналног претиска мала (види слику 7).

Трећи тип фалсификата – тип В је врло примитиван. Неке слова/бројеви се значајно разликују од оригиналних, посебно ћирилично У, затим слово Л, које је слично слову П, као и број 9.

Друга карактеристика фалсификата је црвена звезда. Према слици 5, увек постоји 10 оригиналних варијанти. Када светлост пада дијагонално (под углом) на оригиналне примерке, нема рефлексије. Код фалсификата, рефлексија постоји. Боје звезде могу се упоређивати скенером, где се може уочити разлика у боји између оригиналних и фалсификованих вредности. Изглед и величина се такође разликују. Растојање од NW до врха NO је код оригинала 60 релативних јединица дужине, док је код фалсификата А и Б, звезде су нешто веће, али код В много мање. Код свих вредности звезде су исте, док је код оригиналних примерака тако нешто немогуће.

Провео сам доста времена упоређујући марке од 10 филера кључне вредности мале Сенте (слика 11). Док је марка лево апсолутно оригинална, изгледа да је марка десно са потпуно исте позиције, али црни отисак је померен и прилично бледуњав. Осим тога, црвена звезда показује другачију боју на краку SE, што се иначе не појављује. По мом мишљењу, то је или макулатура или накнадно штампање помоћу оригиналних клишеа, али са слабијом бојом и превише меканом подлогом штампе. репринт праве високе пете, али са танком бојом и превише меким подлогом у штампарији. (у мојој референтној збирци, означено као фалсификат).

Слика 11 - 10 филера, оригинални и (вероватно) фалсификовани претисак. уз приказ скенираног објекта.

Стварно путовала писма: Позната су ми само три писма којима се потврђује поштанска употреба издања Сента. "Најјаче" међу њима је приказано на Слици 11: препоручено писмо из Сенте ка Суботици послато 26.10.1944. године франкирано са две вредности од 50 филера (које нису из велике Сенте), са ручним жигом препоруке, нецензурирано, без потврде о приспећу. По мом мишљењу, коверта са адресом може бити аутентична, али не од октобра месеца 1944. Марке и жиг су оригинални, али је печат препоруке фалсификат. Укратко речено, контрапродуктивни докази (и у судском поступку је такође наведено да ове нису намењене поштанском саобраћају).

Слика 12 Препоручено писмо из Сенте за Суботицу, франкирано са 2x50 филера

Поштанске целине: издање Сента показало се као уносан профит - на задовољство сакупљача и произвођача. Поред много појединачних марака, посебности, коверата првог дана, стварно путовалих писама, недостајале су само поштанске целине – дописнице. За попуњавање ове празнине, неколико месеци касније, појавиле су се и одговарајуће поштанске целине. У ту сврху коришћене су дописнице од 10 филера (кат. бр. P112) и од 8 филера (P108) које су претиснуте ћириличним словима Д. Ф. (што педставља Демократска Федеративна) Југославија, дописница, 08.10.1944, црна звезда и нова вредност 20, док је мађарски текст засенчен.Типови разгледница су доступни и са црвеним печатом

првог дана. Пошто је вероватно било сумњиво да број дописница неће бити довољан, претискивање је урађено и на пронађеним војничким дописницама. Недостају само стварно путовале. Како би додатно дао „аутентичност" објеката, Вернер је издавао одговарајуће атесте, по којима су карте проглашене за оригиналне.

Слика 13 Дописнице и војничка дописница.

председник: др Јан Улрих Клаус, email: **mail@janclauss.eu**

www.arge-jugoslawien.de

Ing. MIRKO VERNER
NOVI SAD
RFP Yougoslavie

Certificat de garantie

No 5328

de l' expert sousigné de la Fédération Philatéligue de Serbie, membre du A.I.E.P.
Description: RPF YOUGOSLAVIE: Série complète des cartes-postales d' émission du SENTA (8.X.1944).Oblitération rouge "20/X.1944" date de la libération du Bedgrade. Série complète est composée du 3 pièce:20 f. /8 filler (+ 2 timbres-postes hongroises du 5 f.), 20 f./18 filler et 20 f. sur CP/Militaire (papier rosatre)
Opinion:
Surcharge sur les cartes-postales (couleur noir) est originale.
Prix net - selon Catalogue des Entiers "Higgins/1969" = 90.- $
Pour attester l' expertise chague timbre porte sur le revers le cachet suivant: „ "

Novi Sad, le 12. Janvier 19 70

L' expert
Ing. MIRKO VERNER
P.O. BOX:
NOVI SAD
JUGOSLAVIJA
(ing. Mirko Verner)

Слика 14 Одговарајући Вернеров атест за дописнице.

Заједно са маркама "Сента" и ове поштанске станице су дошле до Михела, али су их пре неколико година избрисале након што су их препознали као шпекулацију.

ФИЛАТЕЛИСТИЧКА КОЛЕКТАНЕА [5]

Писмо број 5[*]

Београд, 26. новембра 1929.

Поштовани господине Антићу,

Прегледао сам ваших 5 комада марака – све су оригинали. Означио сам одговарајуће боје, као и време њихова пуштања у саобраћај по подацима из моје књиге.

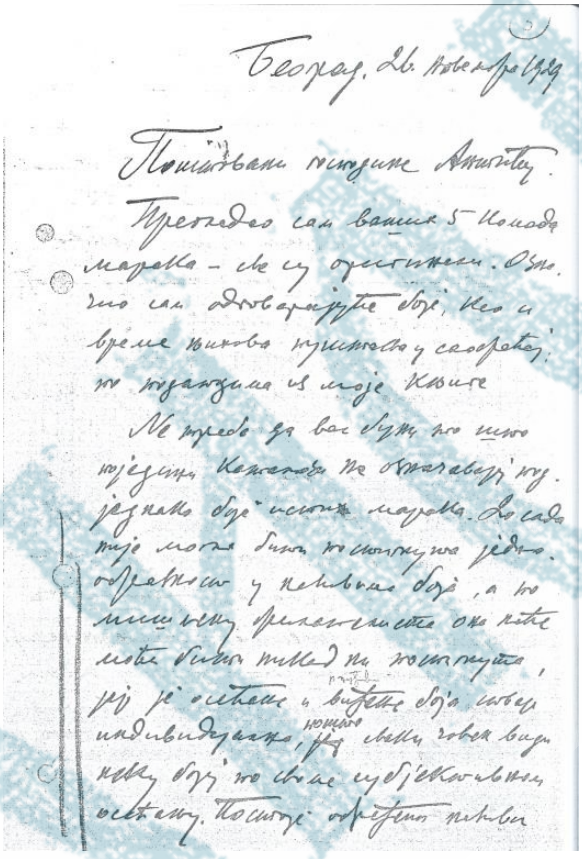

Не треба да вас буни то што поједини каталози не означавају подједнако боје истих марака. До сада није могла бити постигнута једнообразност у називима боја, а по мишљењу филателиста она неће моћи бити никад ни постигнута, јер је осећање и виђење боје ствар индивидуална, пошто сваки човек види неку боју по свом субјективном осећању.

Сл. 1 Прва страница писма број 5

[*]Приликом преписа, на неколико места, суочио сам се са нечитким деловима рукописа који потичу од бледих копија оригинала. Таква места означио сам у заградама, с тим да недостатак тог текста, за читаоца, није променио разумљиву суштину писма.

Постоје одређени називи само за главне боје као црвено, зелено, плаветно, жуто. За поједине тонове и мешавине боја разнолики су појмови. За једнога је нпр. нека марка "gelbbraun" а други ту исту назива "olivgelb"; где је нпр. граница између "bläulichgrün" и "grünlichblau"? Или граница између "violett" и "lila", "rotlila" и "lilarose" итд. Поред разлика у самој боји употребљеној за штампање, често долази у обзир и боја, дебљина, порозност итд. хартије, па гума, нарочито код марака старијег издања и разни утицаји: светлост, влага, хемијско разлагање саме боје (нпр. осетљиве анилинске боје, нарочито (....) или употребљенога лепка.

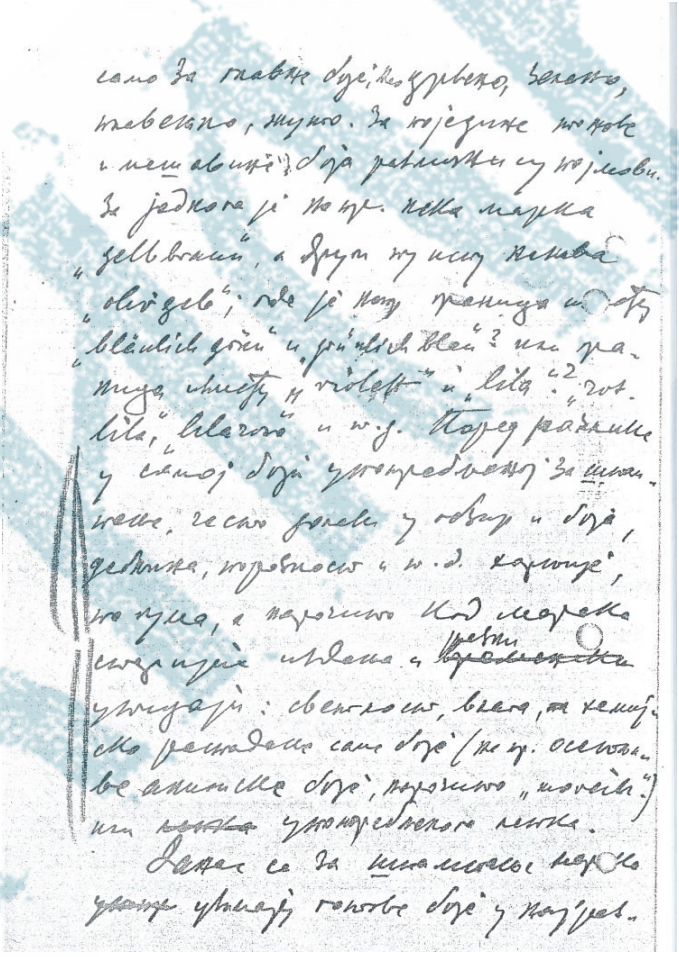

Сл. 2 Друга страница писма број 5

Данас се за штампање марака узимају готове боје у најразличитијим скалама "шатирања". Како их спрaвљају фабрике.

У старо време добијани су разни тонови мешањем појединих боја у самој штампарији. Зато видимо код старих српских марака, првих емисија, код комбинованих боја, као што су марке зелене, љубичасте итд. безброј нијанси, које су штампане у малим накладама, то, чешће, како је кад потреба захтевала, те је сваки пут боја наново прављена. На тон боје, на пример, утиче и то да ли је у њу метнуто више или мање фирнајса. Зато не тражите да вам Каталози тачно одређују боју. Оцените је ви сами; дужим искуством моћићете разликовати и најфиније нијансе.

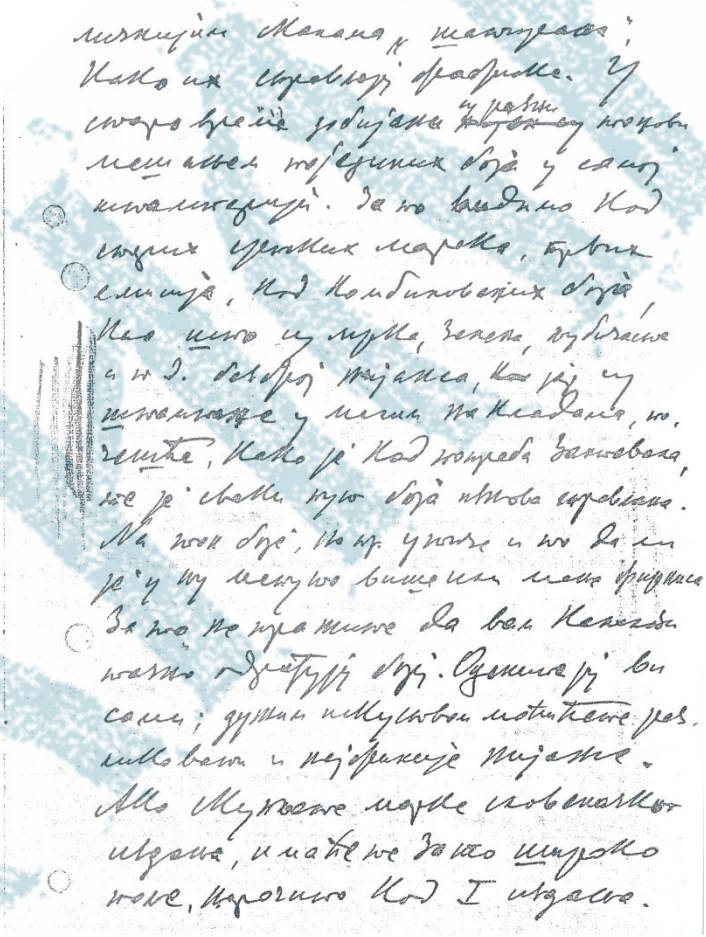

Сл. 3 Трећа страница писма број 5

Ако скупљате марке словеначкога издања, имаћете за то широко поље, нарочито код I издања. Шенеков (Schenek) чланак прочитао сам тако давно, да се сада више не сећам шта је он писао о (...) од 1894. год. (...) се односи на злоупотребу боје извршену у државној штампарији у Београду због које су били осуђени главни директор и његов помоћник. Они су потајно штампали, за свој рачун, таксене марке и продавали их преко својих повереника, а штампане су и мале количине поштанских марака, које су тада биле у течају (...) од 1890. г.

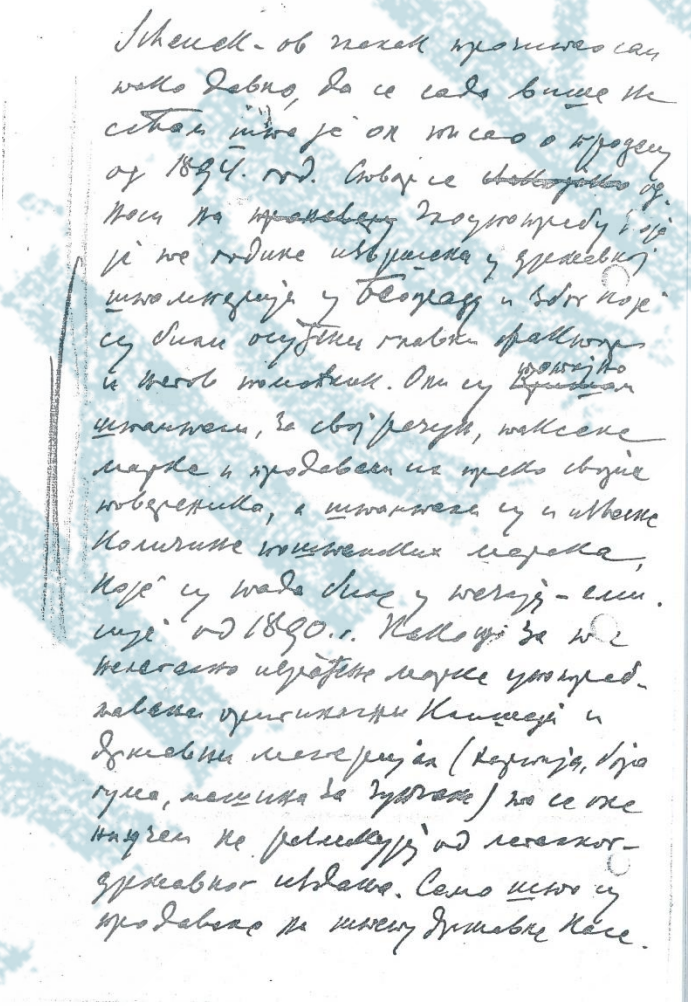

Сл. 4 Четврта страница писма бр.5

Како су за те нелегално израђене марке употребљавани оригинални клишеји и (...) материјал (хартија, боја, гума, машина за зупчање) то се оне ниучему не разликују од легалног – државног издања. Само што су прављене на штету државне касе.

(Приредио В.Б.)

Евжен Дероко (1860-1944)

ПОСЛЕДЊА ВЕСТ

„Пошта Србија" ће у току марта месеца 2018. емитовати редовне марке осам различитих номиналних вредности.

Пет номиналних вредности ће имати нове мотиве.

Три номиналне вредности (11, 23 и 35 дин) ће бити доштампане са ранијим мотивима:

Club de Monte-Carlo

THE MYSTERIOUS PHILIPPE DE FERRARI, CET INCONNU

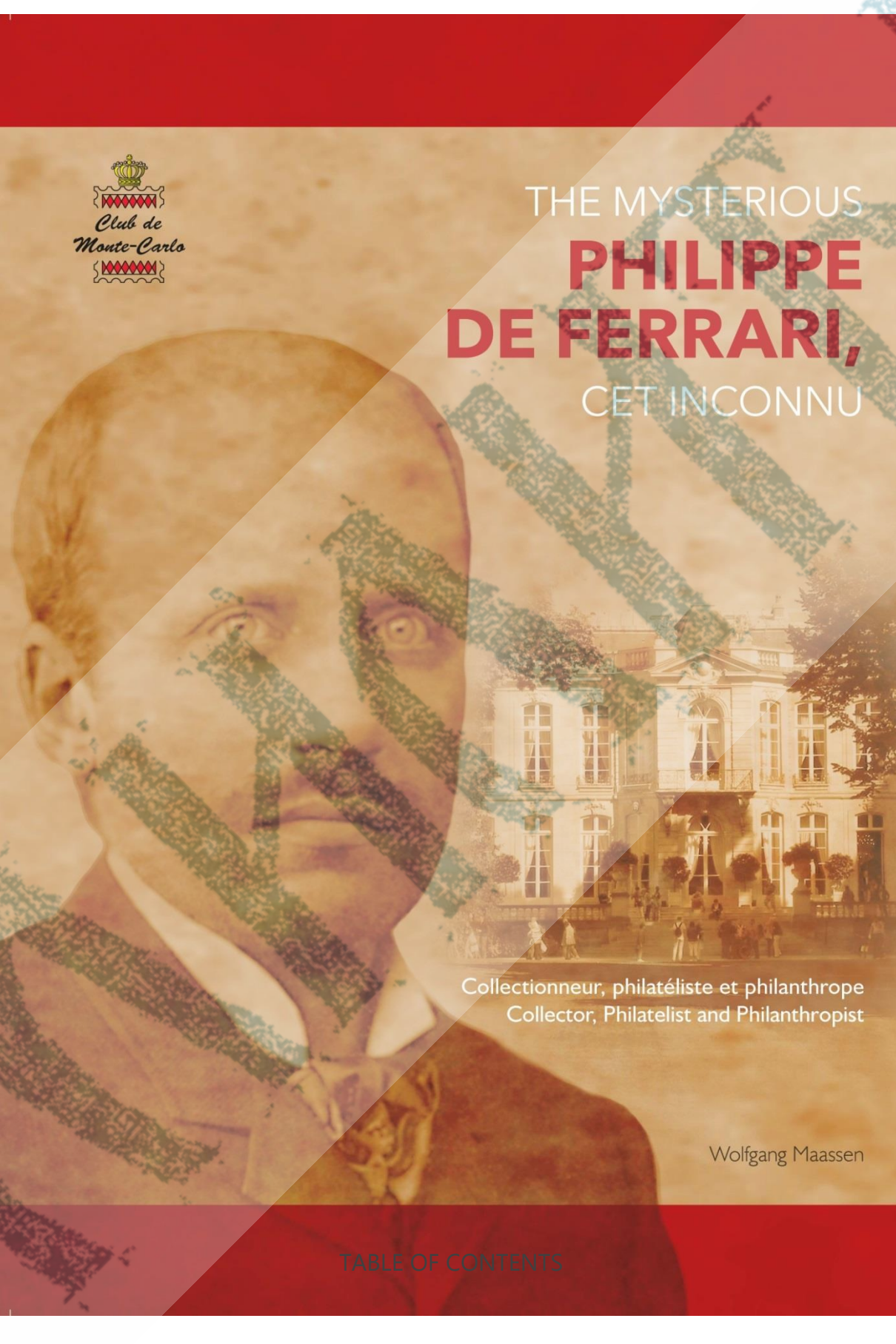

Collectionneur, philatéliste et philanthrope
Collector, Philatelist and Philanthropist

Wolfgang Maassen

TABLE OF CONTENTS

Календар

ДОМОВИНА

ЗА ПРОСТУ 1918 ГОДИНУ